आगलागी आकस्मिक योजना २०७९
बर्दिया

Fire Contingency Plan 2079

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र
बर्दिया

सावधानी अपनाउने हो भने आगलागी–डढेलोबाट हुने धन–जनको क्षति कम गर्न सकिन्छ ।

आधारभूत मानवीय मापदण्डका
गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरु

दस्तावेजः आगलागी आकस्मिक योजना, २०७९ बर्दिया
Fire Contingency Plan 2079
प्रकाशकः जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, बर्दिया
सर्वाधिकारः ©प्रकाशकमा
आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगः

सल्लाहकारः श्री सन्तबहादुर सुनार, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया
सम्पादक मण्डलः श्री नारायण प्रसाद ढकाल, प्र.अ/विपद फोकल पर्सन, जिल्ला प्रशासन कार्यालय
श्री गंगाराम अधिकारी, कम्प्यूटर अपरेटर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया
सहयोगः
संयोजनः श्री मुकेश चन्द्र गौतम, सूचना ब्यवस्थापन अधिकृत, जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र (रेडक्रस मार्फत), बर्दिया
जोखिम नंक्शाः श्री मुकेश चन्द्र गौतम, सूचना ब्यवस्थापन अधिकृत, जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र, बर्दिया
प्राविधिक सहयोग तथा सहजीकरणः

विषय सूचि

१ पृष्ठभूमी १
२. प्रस्तावना ८
३.आगलागीवाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु ९
४. पँहुच.. ९
५. विपद् परिदृश्य तथा योजना अवधारणाहरुः.. १०
६. समन्वय तथा जिम्मेवारी.. १०
७. पूर्वतयारी प्राथमिकताः.. ११
८ जिल्लामा उपलब्ध बारुण यन्त्रहरुको विवरण :.. १२
९. बर्दिया जिल्लामा परिचालन हुनसक्ने जनशक्ति बिवरण : १३
१०. जिल्लामा उपलब्ध हुनसक्ने उद्दार तथा राहत सामाग्रीहरु :.. १३
११. विषयगत क्षेत्रहरुको विवरण : १७
१२. सरोकारवाला निकायको जिम्मेवारी.. १८
१३. प्रतिकार्य क्रियाकलापहरुको विवरण : २१
१४. आगलागीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने पूर्व तयारीहरु : २१
१५. दमकलमा भर्नका लागि पानीका श्रोतहरुको विवरणः २५
अनुसूची–१ पानीको श्रोत रहेको स्थानीय तह एवम् वडा नं. सहित.. २७
अनुसूची-२ सुरक्षा यूनिटहरुको विवरणः.. ३०
अनुसूची–३ स्वास्थ्य कार्यालय तथा केन्द्रहरुको विवरणः ३४
अनुसूची-४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको शाखाहरुको विवरणः ३५
अनुसूची-५ जिल्लामा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको विवरणः ३५
अनुसूची-६ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुको विवरणः ३६
अनुसूची-७ आगलागीजन्य विपद्को समयमा विपद् सूचना संयन्त्र ३७
अनुसूची-८ थप जानकारी.. ३८

आगलागी आकस्मिक योजना, २०७९

१ पृष्ठभूमी

बर्दिया जिल्ला समुद्री सतहवाट १३८ देखि १२७९ मिटरको उचाइमा फैलिएर रहेको छ।बहु-प्रकोपका घटनाहरुबाट उत्पन्न विपद्का कारण बर्षेनी ठुलो मात्रमा जनधनको क्षति हुने गरेको छ ।बर्षका महिनाहरु मध्य चैत्र, वैशाख, जेष्ठ र असारको समयमा समुद्री सतहवाट २०० देखि ४०० मिटरसम्म अत्याधिक गर्मी बढी भएको पाइन्छ भने यसको मध्य पहाडी भु-भागमा पनि महसुस गरिन्छ। सोही कारण विहानको समयमा केहि कम तापक्रम रहेता पनि दिउसोको समयमा तापक्रम उच्च हुदैं जान्छ।यस समयमा औसत तापक्रम २० देखि ४२ डिग्री वा सो भन्दा वढी पनि मापन गरिएको छ ।यस मौसममा हावाको तापक्रममा बृद्धि हुने तथा लु चल्ने हुदाँ कतिपय मानिसहरुले यसैका कारण ज्यान गुमाउनु परेको छ ।

विगतका तथ्याङ्कलाई हेर्दा फाल्गुण देखि जेष्ठसम्मको अवधि आगलागी घटनाहरु अरु महिना भन्दा बढीहुने गरेको पाइन्छ । हाम्रा साना गल्तीले तथा लापरवाहीले क्षण भरमा हाम्रो घर, धन सम्पति तथा अन्न पातहरु जलेर नस्ट हुन् सक्छन् । प्रत्येक वर्ष हाम्रो देशमा प्रशस्तै आगलागी भै ठुलो मात्रामा धनजनको क्षति भईरहेको छ ।यस वर्षा २०७८ बैशाख देखि फागुण १८ गतेसम्मको तथ्याङ्क लाइ हेर्दा १९३८ वटा आगलागीका घटनाहरु भएकाछन जसवाट ७४ जनाले ज्यान गुमाउनु परेको छ भने ३३९ जना घाइते भएका छन् । भने करिव २३२५ घर परिवार प्रभावित भएका छन् भने ६६ आगलागी वनजंगलमा भएको छ उक्त आगलागीवाट ३ जनाको मृत्यु २ जना घाइते र ३३ परिवार प्रभावित भएका छन इदुवै घटनाहरुबाट करिव रु. १८७५७४१५२४/- बरावरको अनुमानित क्षति भएको NDRRMA को दैनिक बुलेटिनमा प्रकाशित भएको छ। जस मध्य बर्दिया जिल्लामा ३९ वटा आगलागी सम्वन्धी घटनाहरु जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा दर्ता भएका छन उक्त घटना वाट २ जना मनिसको मृत्यू १ घाइते १० पशुचैपाया ११७० पंक्षिहरुको ज्यान गएको छ । आगलागीका कारण करिव ८७ लाख ५१ हजार ३ सय बरावरको क्षति भएको छ ।

आगलागी नियन्त्रणका लागी सवै सारोकारवाल निकाय सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाहरु तथा नागरिक समाज लगायतको संयूक्त सकारात्मक पहल भईरहेको छ तथापी नीतिगत, कानूनी, संरचनागत, कार्यक्रम र अनुगमनको कमि कमजोरीका कारण प्रभावकारी ढंगले आगलागी नियन्त्रण हुन सकिरहेको छैन । आगलागी जन्य विपद् व्यवस्थापको पूर्वतायारीको कमि र आगलागी पश्चात समुदाय तथा वस्तीमा पर्ने जोखिमलाइ न्यूनीकरण गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थाप समितले विगतका वर्षहरुवाट योजना बनाई कार्यन्वयन गर्ने प्रयास गरियको छ।

यस जिल्लामा पनि मानिसहरुको असावधानीका कारणबाट हरेक वर्ष आगलागी भई व्यक्तिको मृत्यु हुनुका साथै पशुपन्छी, अन्नबालीमा समेत प्रतिकुल प्रभाव परी धेरै मात्रामा नोक्सान हुने गरेको छ । यस वर्ष पनि गर्मीयामको समय भईसकेको छ। बर्दिया जिल्लामा विगत वर्षमा जस्तै मौसमको प्रतिकुलता र वातावरणमा आउने परिवर्तनबाट आगलागी हुन सक्ने सम्भावना छ। यसबाट विशेष गरी सीमान्तकृत वर्ग, पिछडिएको क्षेत्रका बासिन्दा लगाएतलाई प्रभाव पर्न सक्ने देखिन्छ भने उक्त वर्गलाई पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न, आवश्यक श्रोत साधनको पूर्व प्रवन्ध गर्न, सचेतना अभिवृद्धि गर्न, आगलागी प्रभावित परिवारलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने उद्वार तथा राहतको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी वनाउनका लागी यो आकस्मिक कार्ययोजना जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०७८/१२/३० मा बसेको बैठकको निर्णयानुसार तयार पारिएको हो ।

सरोकारवाला निकाय, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वास्थ्य कार्यालय, डिभिजन वन कार्यालय, जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय (एक्सन एड/कमैया महिला जागरण समाज), प्राक्टिकल एक्सन/सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र तथा मानवीय सहयोगको क्षेत्रमा कार्यरत संघ-सस्थाहरु र विभिन्न सरकारी तथा गैर-सरकारी निकाय संघ/सस्थाहरु समेतको सहभागितामा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने गरी यो योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

विगत १५ बर्षको आगलगीको घटना विवरणः

क.सं.	आ.ब.	घरपरिवार	प्रभावित घर र जनसंख्या	मृत्यु	बेपत्ता	घाइते
१	२०६४/०६५	२६	११९	-	-	४
२	२०६५/०६६	२४	१२५	-	-	४
३	२०६६/०६७	२७	१४२	-	-	२
४	२०६७/०६८	४१	२८२	-	-	-
५	२०६८/०६९	५४	३४२	-	-	४
६	२०६९/०७०	१३४	८०४	-	-	-
७	२०७०/०७१	४३	२४३	-	-	-
८	२०७१/०७२	२८	१९५	-	-	-
९	२०७२/०७३	२९	१६०	२	-	२
१०	२०७३/०७४	२२	१५१	-	-	-
११	२०७४/०७५	४६	१३३			
१२	२०७५/०७६	८७	८६	१		१
१३	२०७६/०७७	५५	५५			१
१४	२०७७/०७८	९०	५५०	०		११
१५	२०७८/०७९	३९				

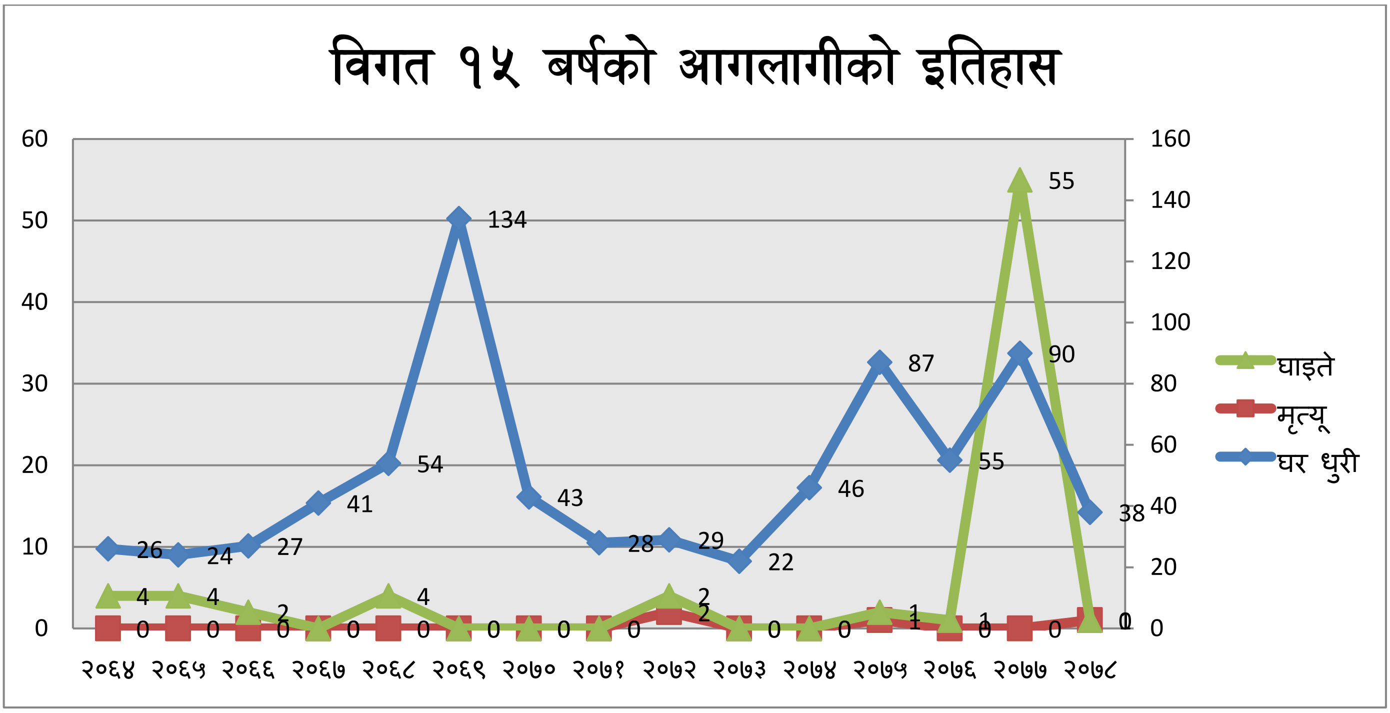

बर्दिया जिल्लामा मिति सन् २०२१ मार्च ०५ देखि २०२२ मार्च ०५सम्मको समुदायमा भएका आगालीका घटनाहरुको नक्सा विवरण

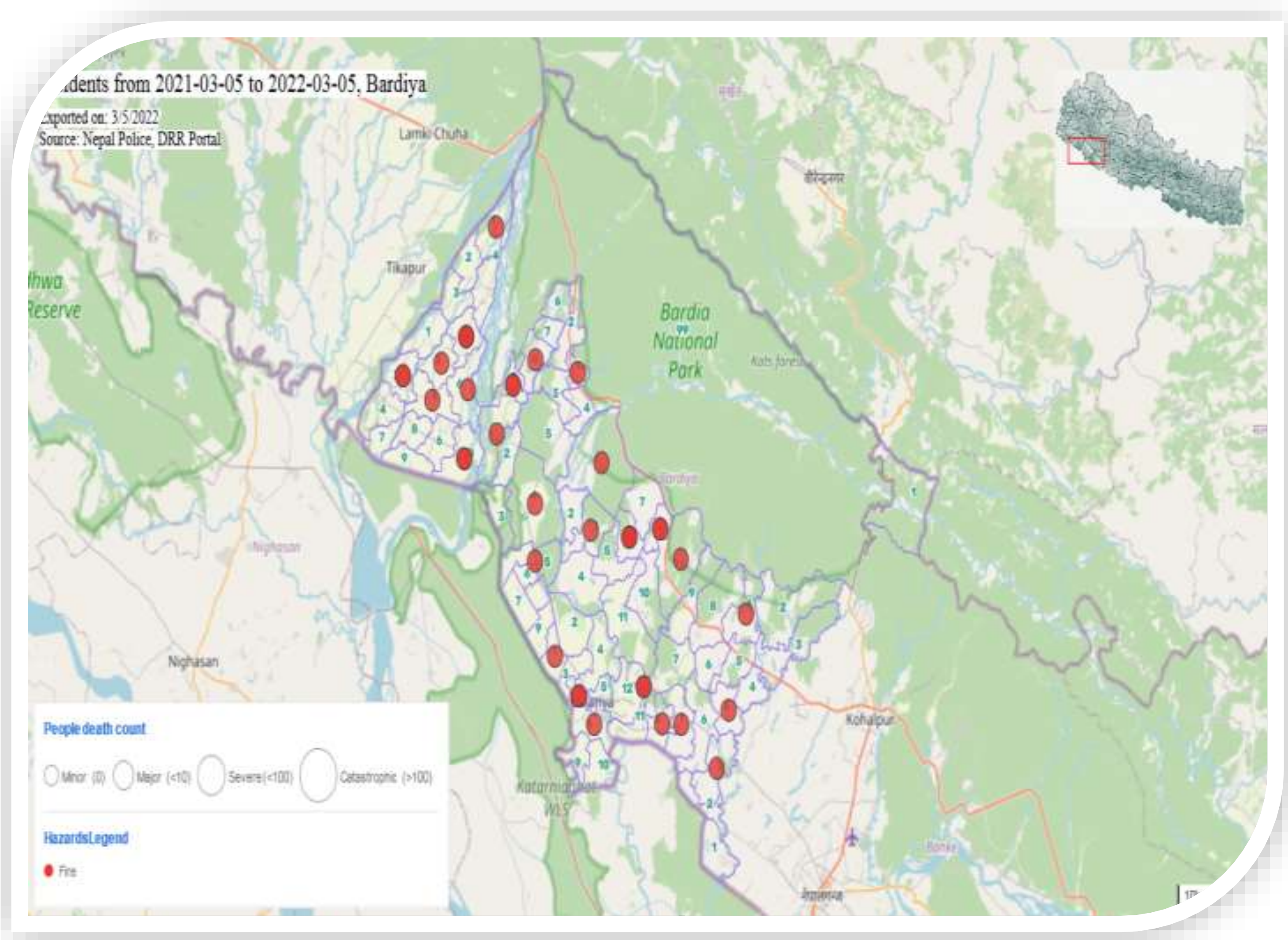

१.१. उद्देश्यः

- आगलागीबाट हुनसक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्दै सिमित श्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिवाट गरिने पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य शीघ्र, उपयुक्त र प्रभावकारी बनाउने,
- विपद्को समयमा प्रभावकारी ढङ्गले प्रतिकार्यमा सहभागी हुनका लागी पद्धती, संरचनाहरु बनाउने तथा उपयुक्त तयारी गर्ने,
- श्रोत तथा क्षमतामा कमी तथा संरचनाहरुमा क्षति हुँदा पनि प्रभावकारी प्रतिकार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ,स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति/स्थानीय तह सवै मिलि विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरु सुचारु बनाउने,
- आपतकालीन प्रतिकार्यका लागी प्रभावकारी प्रवेश, परिचालन, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ,स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत सबै तहका संरचनाहरुको प्रयोग सुनिश्चित गर्नका लागी प्रकृयाहरु स्थापित गरिने,
- प्रचारप्रसार मार्फत आगलागीको परिभाषा यसको रोकथाम र नियन्त्रणका उपायबारे जानकारी दिने,
- आगलागी क्षति, प्रभाव र नियन्त्रणका उपायहरु लक्षित वर्गसम्म पु-याउने,
- आगलागी नियन्त्रणका लागी सरोकारवाला निकायहरु विच समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रुपमा आगलागी र डढेलो नियन्त्रण गर्ने ।

१.२ आगलागीबारे सामान्य जानकारी :

आगलागी भएका स्थान र हाम्रो परिवेश अनुसार यसलाइ निम्न ३ प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।
१ घरेलु आगलागी Domestic fire ,२ वनडढेलो Wild/forest fires, ३ औद्योगिक अगलागी Industrial fires

आगोको तुलनात्मक वर्गीकरण

अमेरिकन	यूरोपियन अष्ट्रेलिया एशिया	इन्धन आगोको स्रोत	उदाहरण
"ए" वर्ग A-Ash	"ए" वर्ग	खरानी बन्ने वस्तुहरु ASH	ठोस वस्तु काठ, लुगालत्ता, रबर,प्लाष्टिक
"बी" वर्ग B-Barrel	"बी" वर्ग	भाँडोमा आउने ज्वलनशील पदार्थ	मट्टीतेल पेट्रोल वा ग्यास
	"सी" वर्ग C-Cylinder	ज्वलनशील ग्याँस	प्राकृतिक ग्यास
"डी" वर्ग D- Diamond	"डी" वर्ग	बिष्पोटन	सोडियम, टाइटानियम, म्याग्नोशियम पोटाशियम, स्टील, यूरानियम लिथियम,क्यालिसयम प्लुटो नियम, बुटोशियम
"के"वर्ग K- Kitchen	"एफ" वर्ग F-Fire in Oil	तेल घ्यू Kitchen	पकाउने तेल वा घ्यू

आगा लागीबाट हुने दोस्रो खतरा :

खोज तथा उद्वार कर्ताको लागी स्थानीय ब्यक्तिहरुको लागी

- रसायनिक प्रदुषण, वातावरणीय प्रदुषण, विषालु ग्यास, अत्याधिक ताप
- मानसिक आघात, आगलागी भएको क्षेत्रको संरचना र धुवाले अत्तालिनु
- थकान, संक्रमण तथा प्रत्यक्रमण, खाद्यान्नको अभाव र सुख्खा पनाको बृद्धि

विभिन्न कारणबाट घरभित्रवा वाहिरबाट घरमा उब्जिएर भएको आगलागीलाइ घरेलु आगलागी भनिन्छ । घरहरुमा आगो अचानक आउछ र चौंडे फैलिन सक्छ र घरहरु नष्ट हुन्छन्, सामग्री र वरपर परेका सम्पति नष्ट गर्छ र जीवन खतरामा पारिदिन्छ । घरेलु आगो विभिन्न हुन्छन र खुल्ला रुपमा राखिएका बल्ने इन्धन वा छिट्टै सल्कन सक्ने बस्तुहरु प्रशस्तै हुने भएकाले सजिलै आगो फैलन सक्छ

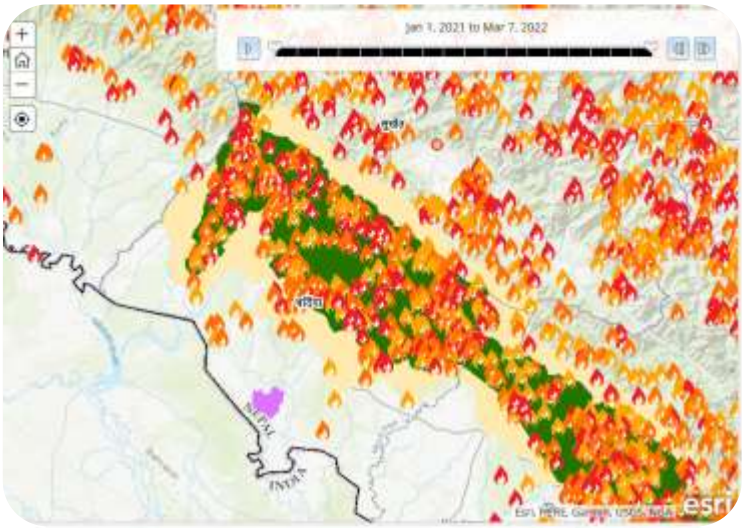

वन डढेलो

वनडढेलो जसलाइ वन झाडी वा वनस्पतिमा लागेको आगो पनि भनिन्छ जसलाइ जंगल घाँसे मैदान टुन्ड्रा क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक जग्गामा कुनै अनियन्त्रित र नतोकिएको इन्धन वा बोटहरु जलाउने रुफमा वर्णन गर्न सकिन्छ जसले प्राकृतिक इन्धन जलाउछ र वातावरणीय अवस्था अनुसार फैलिन्छ ।

हरेक वर्ष हुदै आएको डढेलोको प्रकोपबाट मात्रामा प्राकृतिक तथा मानवीय क्षति भईरहेको छ ।बर्दिया जिल्लमा जनवरी २०२१ देखि मार्च ७,२०२२सम्म बन क्षेत्रमा लागेको आगलागीको नक्सा देखाइएको छ।

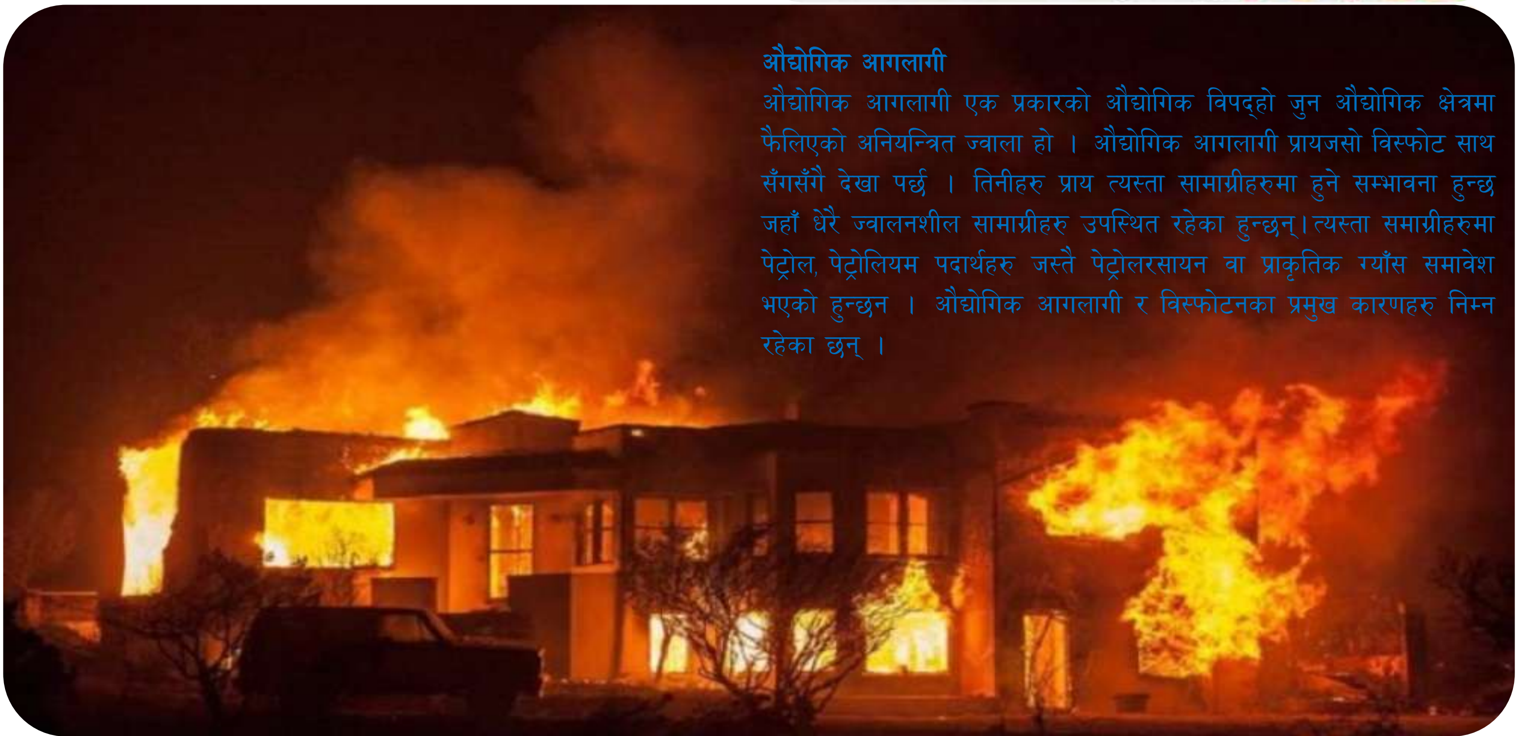

औद्योगिक आगलागी

औद्योगिक आगलागी एक प्रकारको औद्योगिक विपद्हो जुन औद्योगिक क्षेत्रमा फैलिएको अनियन्त्रित ज्वाला हो । औद्योगिक आगलागी प्रायजसो विस्फोट साथ सँगसँगै देखा पर्छ । तिनीहरु प्राय त्यस्ता सामाग्रीहरुमा हुने सम्भावना हुन्छ जहाँ धेरै ज्वालनशील सामाग्रीहरु उपस्थित रहेका हुन्छन्।त्यस्ता समाग्रीहरुमा पेट्रोल, पेट्रोलियम पदार्थहरु जस्तै पेट्रोलरसायन वा प्राकृतिक ग्याँस समावेश भएको हुन्छन । औद्योगिक आगलागी र विस्फोटनका प्रमुख कारणहरु निम्न रहेका छन् ।

- आगोको प्रयोगपछि त्यसको बेवास्ता गर्नु, चुरोट, बिंडीका ठूटाहरु ननिभाई जथाभावी फाल्नु,
- चुल्होमा आगो राख्ने परम्परा कायम रहनु,
- घरहरु एक आपसमा जोडेर बनाइनु र छानाहरु खर तथा छवालीले छाउनु,
- सलाइ, लाइटर जथाभावी राखिनु वा केटाकेटीको पहुच हुनु,
- बतास, पटयाङ्ग पनु,
- जङ्गलमा घाँस बढाउन र जनावरको शिकार गर्न आगो लगाउनु, शत्रुतापूर्ण व्यवहार/वैमनश्यता राख्नु,
- करेन्ट शर्ट भएर, विद्युतीय उपकरणको प्रयोग पश्चात उचित रुपमा बन्द नगर्नु
- स्टोभ, ग्यांस पडकनु, बम पडकाउनु,

आगोले सबैभन्दा बढी असर पार्ने समुहहरु :

- बृद्ध मानिसहरु तथा बालबच्चा, आगोको नजिक काम गर्ने मानिसहरु
- अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु र मानसिक रुपमा अशक्त भएका ब्यक्तिहरु
- अल्कोहल जन्य पदार्थ सेवन गर्ने ब्यक्तिहरु, गरिव परिवाका ब्यक्रिहरु र स्वार्थी भावना भएका ब्यक्तिहरु

आगो नियन्त्रणका लागी सहयोग पुग्ने साधनहरु :

- पानी, हरिया घाँस पात, माटो, रसायनिक पदार्थ (बजार क्षेत्रको लागी)
- आगो लागेको घरसंगै जोडिएको घरको केही भाग भत्काउने वा छानो भत्काएर फल्ने (तराई क्षेत्रमा)
- स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने आगो निभाउन प्रयोग गरिने सामग्री

आगलागी नियन्त्रण गर्ने तरीका :

- रसायनिक पदार्थहरुको प्रयोग गरी, बलिरहेको भागमध्ये बीचको भाग हटाउने
- घरका छानाहरु अलग गर्ने, स्थानीय श्रोत र साधनहरुको प्रयोग गर्ने
- स्याउला, केराको पात, माटो, वालुवा आदीको प्रयोग गर्ने,
- करेन्ट शर्ट भएमा पहिले मेन स्वीच बन्द गर्ने,
- बलेको आगोमा पानी हाल्न लगातार यू आकारमा मानिसहरु बसी पानी हाल्ने

नियन्त्रण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- आगलागी भएको ठाउँमा भित्र जानुपरेमा शीप भएको व्यक्तिमात्र जाने
- यसरी भित्र जाँदा भिजेको कपडा, बोरा, कम्बल आदी ओढी डोरी कम्मरमा बाँधेर निहुरिएर जाने
- आगो लागेको मानिसलाई दौडन नदिने । उसलाई भुईंमा सुताएर टाउको देखि पैतालासम्म कम्बल वा बोराले ढाकिदिने

रोकथाम तथा न्यूनीकरणका उपायहरु :

- आगोको प्रयोगपछि उचित ढंगबाट निभाउने,
- आगलागी हुन सक्ने वस्तु केटाकेटीले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने
- चुरोट, बिंडीका ठूटाहरु निभाएर मात्र फाल्ने,
- प्रज्वलनशील पदार्थहरु आगोबाट टाढा राख्ने,
- चुल्होमा आगो राख्ने परम्परा हटाउने,
- समुदायमा जनचेतनाको विकास गर्ने,
- सम्भावित खतरास्थल खाली गर्ने,
- सम्भावित प्रकोप क्षेत्रको नक्शाङ्कन गर्ने
- सुरक्षित वाइरिङ्ग व्यवस्था अपनाउने,
- सकेसम्म घरहरु जोडेर नबनाउने
- सकेसम्म घरका छानाहरु खर, छवालीले नछाउने

पूर्वतयारीका उपायहरु :

- प्रभावकारी सञ्चार व्यवस्था गर्ने,
- प्रभावकारी पूर्वसूचना प्रणाली विकास गर्ने
- घर वरिपरी कुवा, इनार, पोखरीको व्यवस्था गरी पानीको जगेर्ना गर्ने
- आपत्कालीन सेवाका टेलिफोन नम्बरहरु राख्ने,
- घर वरिपरी रुख विरुवाहरु लगाउने
- डोरी, बोरा, कपडा, बाल्टिन, कुटो कोदालो आदीको जगेर्ना गर्ने
- तालिम, भेलाको आयोजना गरी जनचेतना, ज्ञान, शीपमा बृद्धि गर्ने
- पूर्व अभ्यास गर्न व्यवस्था मिलाउने, विशेष ज्ञान,
- शीप भएका व्यक्तिहरुको सूची तयार गर्ने
- पूर्वतयारी योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने

२. प्रस्तावना

यस दस्तावेजले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति , स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तहले विपद्को समयमा पुरा गर्नुपर्ने कार्यहरुको व्यावहारिक चित्र प्रदान गर्ने प्रयास गरेको छ। यो एउटा साधारण योजना हो जसलाई आगलागीको पुर्ब तयारी तथा प्रतिकार्यको समयमा प्रयोग गर्न सकिन्छ । आवश्यकता अनुसार थप परिमार्जन र परिस्कृत गर्दै लगिने गरी तयार गरिएको यो योजना सबैका लागी उपयोगी हुनेछ ।यस योजनामा प्रतिकार्य योजना पुरा गर्नका लागी अपनाइने चरणहरुको विस्तृत रुपमा व्याख्या गरिएको छ

२.१ बर्दिया जिल्लाको आगलागी जोखिम नक्सा

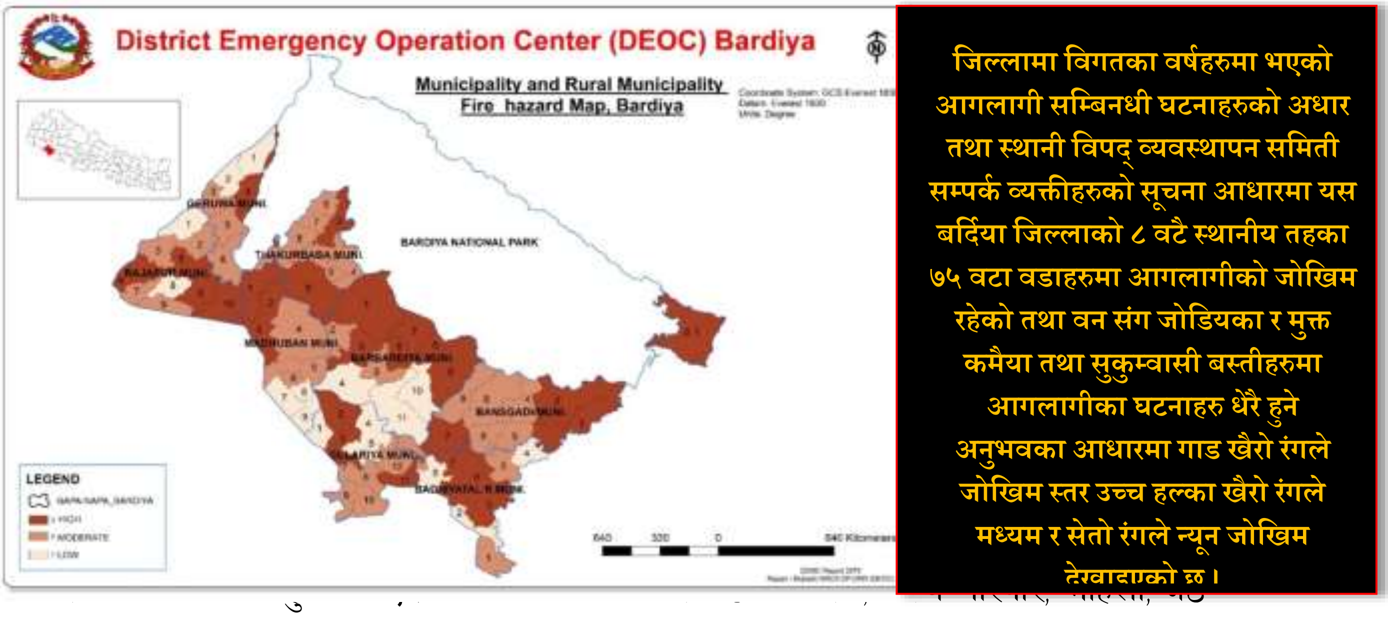

नागरिक लगायतका वर्ग अत्यधिक गर्मी सहित आगलागी को उच्च जोखिममा रहेका हुन्छन्। यस जिल्लामा विगत लामो समय देखि गर्मीयाममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय बिपत तथा जलवायु उत्थानशील समिति, रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य गैर-सरकारी सस्थाहरुले वढि प्रभावित वस्तीहरुमा जनचेतना मुलक गतिबिधिहरु गर्दै आएको छ।यस वर्ष पनि ५००० (पाच हजार) घर परिवार आगलागीबाट प्रभावित हुनसक्ने आकलन गरिएको छ । जस मध्य तपसिल अनुसारको तालिकामा प्रभाव स्तर देखाउन खोजिएको छ ।

तपसिल

जिल्ला	उच्च प्रभाव	मध्यम प्रभाव	न्यून प्रभाव
बर्दिया	१०००	१५००	२५००

३.आगलागीवाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु

नेपाल प्रहरी र जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रको तथ्यांक अनुसार बर्दियामा बाँसगढी नगरपालिका र बढैयाताल गाउपालिका बढी जोखिममा र प्रभावित पनि बढीभएको देखिन्छ भने क्रमसः गुलरिया नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका, बारबर्दिया नगरपालिका, मधुबन नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका र गेरुवा गाउपालिकालाई मध्यम प्रभावित क्षेत्रमा राखिएको छ । गत आ.ब. र यस आ.ब.को असोज २३ गतेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट समेत गरी पटक-पटक स्थानीय तहहरुसंग आगलागीबाट प्रभावित हुन सक्ने बिपन्न परिवारको संख्या र विवरण माग गरिएको भएता पनि हालसम्म पनि सो यथार्थ तथ्यांक प्राप्त हुन नआएकाले टेलिफोन मार्फत बिभिन्न पालिकहरुमा सम्पर्क गर्दा अनुमानित रुपमा जिल्ला भरिमा आगलागीबाट प्रभावित हुनसक्ने अनुमानित विपन्न परिवार संख्या (५,००० घरधुरीका) ५०,००० जना हुन सक्ने प्रारम्भीक कुरा अनुमान गरिएको छ ।

क्रस	स्थानीय तह	जनसंख्या			
		घरधूरी	पुरुष	महिला	जम्मा
१	गुलरिया नगरपालिका	१३०६४	३३४२७	३४१५२	६६६७९
२	मधुवन नगरपालिका	९५६९	२१५०३	२४९३४	४६४३७
३	बाँसगढी नगरपालिका	११२३१२	२६३०२	२९५७३	५५८७५
४	बारर्बर्दिया नगरपालिका	१३२६८	३५३३६	६८०१२	३२६७३
५	ठाकुरबाबा नगरपालिका	८६५२	२०७६४	२३५४९	४४३१५
६	राजापुर नगरपालिका	१०९१५	२८९२१	३०६३२	५९५५३
७	गेरुवा गाउपालिका	६१३५	१६४३४	१८१३७	३४७७१
८	बढैयाताल गाउपालिका	१०३३३	२२२९६	२५५७२	४७८६८
जम्मा		८३१४८	२०२३२०	२२१८८५	४२३५१०

(Source: Local Level/DEOC)

४. पँहुच

बर्दिया जिल्लामा बिगतका दिनका अनुभवहरुलाई केलाउँदा गर्मी तथा आगलागी हुने समयमा हावाहुरी हुने गरेको पाइएको छ ।

- आगलागी को समयमा जिल्लाका सवै जसो स्थानहरुमा तातो हावा तथा हावाहुरीका कारण अत्याधिक गर्मी भई सडक दुर्घटना हुँदा यातायातको साधन प्रयोग गर्दा त्रासको महसुस गर्ने गरिएको,
- अत्याधिक गर्मीको कारण घर देखि वाहिर निस्कन नसक्ने अवस्था रहने गरेको,
- विगत वर्षको अनुभवका आधारमा आगलागीका कारण वायूमण्डलमा प्रदुषण भई मानिसहरुमा स्वास्थ्य समस्या देखा पर्ने गरेको छ, आखाँ दुख्ने तथा पोल्ने र शासप्रस्वासमा समस्या
- गर्मीको कारण लक्षण सहितका कोभिड-१९को बिरामीहरुको सख्या बढ्न सक्ने अबस्था आईपर्न सक्ने देखिएको।

५. विपद् परिदृश्य तथा योजना अवधारणाहरुः

विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्बाट प्रभावित जिल्लाको सूचीमा बर्दिया पनि रहेको छ। जिल्लामा हरेक वर्ष बाढी, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी, जनावरको आक्रमण र सडक दुर्घटना, सर्पदंश जस्ता प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक विपद्का कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ । जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८ मा प्रकोपलाई स्तरीकरण गर्दा आगलागी दोस्रो स्थानमा देखिएको छ ।यसर्थ आगलागी तथा नियमित भई रहने विपद्को समयमा मानवीय सहायतालाई प्रभावकारी रुपमा अघि बढाउन आवश्यक छ।त्यसैले जिल्लामा विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजना मध्ये आपतकालीन समयमा मानव जीवनको रक्षा र महत्वपूर्ण सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका लागी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बर्दियाले आगलागी आकस्मिक योजना **(Fire Contingency Plan)** तयार गरी यसलाई महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा ग्रहण गरेको छ ।विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न बर्दिया जिल्लामा उपलव्ध साधन/स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त तरिकाले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रबर्द्धन गर्नु आवश्यक छ ।

६. समन्वय तथा जिम्मेवारी

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा उल्लेख भए वमोजिमका क्षेत्रगत निकाय सवैले कार्ययोजना तयार पारी आगलागीको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको काममा तयार रहने।
- आगलागी प्रभावितहरूलाई विना भेदभाव राहत उपलव्ध गराउने र सो क्रममा विशेषगरी बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएको व्यक्ति, सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, गरिबीको चपेटामा परेका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिएर उद्धार एवं मानवीय सहयोग उपलब्ध गराई मानव जीवन रक्षा गर्नै ।

- आगलागीको प्रभावबाट सुरक्षित राख्ने उपायहरुको सम्वन्धमा स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि कार्य गर्ने सवै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ सस्थाहरु समेत जोखिम न्यूननिकरण सम्बन्धी क्रियाकलापमा सक्रिय रहने ।
- कोभिड-१९को सक्रमणबाट गर्मीयाममा झनै बढ्ने विज्ञहरुको राय अनुसार सो को प्रभावकारी नियन्त्रण गर्न जोखिम न्यूनीकरणका लागी योजना तर्जुमा लगायतका आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।
- विपद्को समयमा संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र, सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजविच समन्वय कायम गर्ने।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई परिचालन गर्नु र पृष्ठपोषण दिनु ।
- आगलागीबाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र, गाउँ, टोल, परिवारहरुको पहिचान गरी राहत तथा उद्धारको लागी जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (DLSA) को समन्वयमा सवै सरोकारवाला निकायहरुलाई आवश्यक सामाग्रीहरुको पूर्व प्रवन्ध गरी तयारी अवस्थामा राख्ने र राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- गर्मीयाममा हुन सक्ने स्वास्थ्य सम्वन्धि समस्यालाई न्यनिकरण गर्न स्वास्थ्य कार्यालय र सम्वन्धित पालिकाहरुले जनचेतनामूलक कार्यक्रम तत्काल संचालन गर्ने र स्वास्थ्यकर्मी तथा औषधीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- आगलागीको जोखिम न्यूनीकरणका लागी सचेतनात्मक सन्देशमूलक सूचना एवम् जानकारी स्थानीय संचार माध्यम मार्फत स्थानीय भाषामा समेत उक्त सन्देशमुलक सामाग्रीहरु प्रशारण गर्न स्थानीय संचार माध्यम, स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय र गैरसरकारी संघ/संस्था तथा निकायवाट प्रचार प्रसार गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- जिल्ला स्थीत सवै सरकारी कार्यालय तथा गैर सरकारी कार्यालयहरुमा राखिएका अग्निसामक यन्त्रहरुको

७. पूर्वतयारी प्राथमिकताः

- बिपद्संग सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय बैठक गर्ने ।
- जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरुलाई जनचेतना मुलक कार्य गर्न लगाउने
- जिल्ला भित्रका सबै स्थाननिय तहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरुमा आगलागी पूर्वतयारी कार्यशाला संचालन गर्ने/गर्न लगाउने।
- विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने/गराउने ।
- स्थानीय तहका संकटासन्न क्षेत्रको नक्साकन गर्ने ।
- विषयगत समितिहरुको नियमित बैठक गर्ने/गराउने।
- जिल्लामा थप ५००० राहत सेट व्यवस्थापनका लागी सरोकारवाला निकायमा पहल गर्ने ।
- सवै स्थानीय तह तथा सरोकारवाला निकाय संग समन्वय गरि आवश्यक पर्ने सामग्री पहिले नै जोहो गरी राख्ने/राख्न लगाउने ।

➢ स्थानीय एफ.एमहरुवाट जनचेतनामुलक सामाग्रीहरु प्रसारण गर्ने/गराउने ।

➢ जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारि गर्ने ३ दिने बुलेटिन बमोजिमको जानकारी सम्बन्धित निकायहरुलाई उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई सोहि अनुरुपको पूर्वतयारी गर्न परिचालित गर्ने/गराउने।

८ जिल्लामा उपलब्ध बारुण यन्त्रहरुको विवरण :

क्रस	स्थानीय तह	उपलब्ध स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
१	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया नगरपालिका	सरिफ अहमद जोलाह	९८१२४४९३७
२	मधुवन नगरपालिका	मधुवन नगरपालिका	राम बहादुर चौधरी	९८४८२१९००२
३	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी नगरपालिका	मनोज चौधरी	९८६९७०५०६५
४	राजापुर नगरपालिका	राजापुर नगरपालिका	इन्द्र बहादुर चौधरी	९८६८२३६८४४

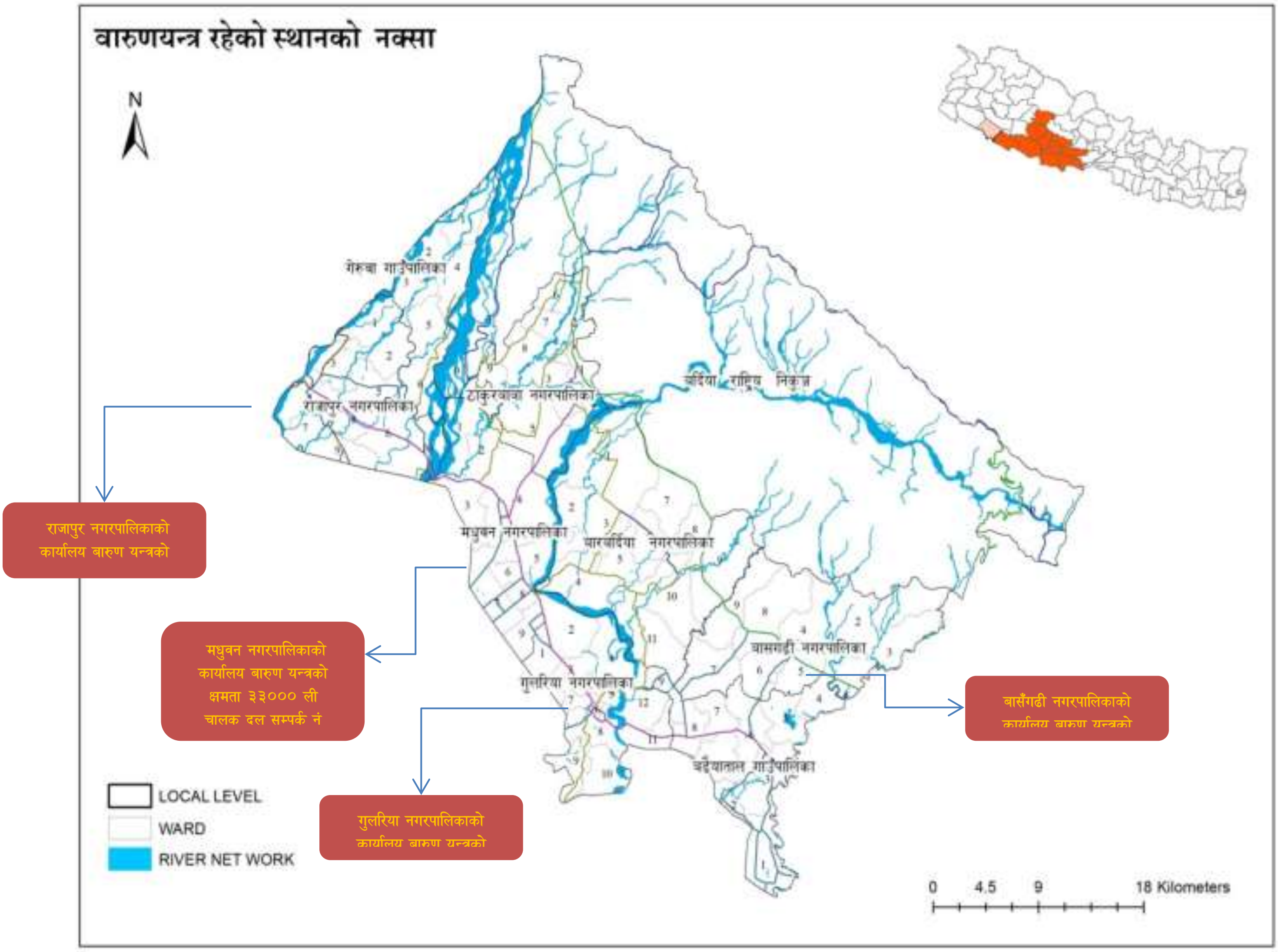

९. बर्दिया जिल्लामा परिचालन हुनसक्ने जनशक्ति बिवरण :

क्र.स.	निकाय	स्वय सेवक/कर्मचारी	कैफियत
१	नेपाली सेना	१५०	
२	नेपाल प्रहरी	२५०	
३	सशस्त्र प्रहरी बल	२५०	
४	गुलरिया नगरपालिका	१००	
५	मधुवन नगरपालिका	१००	
६	बाँसगढी नगरपालिका	१००	
७	बारर्बर्दिया नगरपालिका	१००	
८	ठाकुरबाबा नगरपालिका	१००	
९	राजापुर नगरपालिका	१००	
१०	गेरुवा गाउपालिका	१००	
११	बढैयाताल गाउपालिका	१००	
१२	रेडक्रस तथा अन्य गैर सराकारी संघ सस्थाहरु	२००	
१३	अन्य निकायहरु		

(Source: Local Level/DEOC)

१०. जिल्लामा उपलब्ध हुनसक्ने उद्दार तथा राहत सामाग्रीहरु :

उद्दार सामाग्री बिवरणहरु :

SN	Particular	Unit	Nepal Army Gulariya		Nepal Police		Nepal Armed Police		Nepal Army (Thakur dwara)	DEOC		Total	
			Total Stock	Need/ Gaps	Total Stock	Need/ Gaps	Total Stock	2021 Need	Stock	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps
1	Almunium Ladder	Pc	1	1	0	10	2	0	0	2	3	5	14
2	Blanket	Pc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Calson Hand Pump 4''	Pc	0	3	0	0	0	0	0	3	0	3	3

4	Carrabiner (With Lock)	Pc	5	15	5	10	10	0	0	7	20	27	45
5	Climbing Rope	Mt	1	2	1	0	1	0	1	6	4	9	6
6	Crowbar 22mm	Pc	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8	0
7	Dispensary Tents	Set	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0
8	Fire Extinguisher (ABC)	Pc	1	5	2	6	2	15	0	11	5	16	31
9	First Aid Kit	Pc	1	5	1	37	1	5	1	3	4	6	51
10	Foldable Table and Chair Set	Set	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
11	Foot Pump	Pc	0	0	0	0	2	3	0	2	2	4	5
12	Gloves	Pair	22	0	30	0	32	0	10	30	94	114	94
13	Hand Held Search Light	Pc	6	1	5	40	5	20	0	2	16	18	77
14	Handing Cyron	Pc	1	0	0	0	0	0	0	20	1	21	1
15	Invertor	Pc	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0
16	Life Buoy	Pc	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0
17	Life Jackets	Pc	60	0	145	50	65	50	10	49	280	319	380
18	Magephone	Pc	3	2	8	10	7	20	2	19	20	37	52
19	Metal Bucket	pc	20	0	50	100	40	50	10	27	120	137	270
20	Paddles	Pc	0	0	0	0	0	0	0	18	0	18	0
21	Pick Axe	Pc	20	0	25	20	20	20	0	5	65	70	105
22	Rescue Hammer	Pc	5	0	15	5	10	0	5	9	35	39	40
23	Rescue Vest	Pc	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10	0
24	Rubber Boat	Pc	0	3	0	0	1	1	10	3	11	4	15
25	Rubber Gumboot	Pair	20	20	35	50	30	100	0	34	24	119	194
26	Rubber Tube	pc	1	9	20	20	15	10	0	24	24	60	63
27	Shovel	Pc	33	0	65	40	55	50	10	14	24	167	114
28	Static Rope	Roll	2	2	0	0	20	0	0	3	7	25	9
29	Steel Container	Pc	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
30	Still Box	Pc	0	0	0	0	0	0	0	7	10	7	10
31	Stretcher	Pc	9	0	15	25	10	0	2	7	12	41	37
32	Tarpaulin	pc	30	0	0	0	30	20	0	18	60	78	80
33	Torch Light	Pc	10	0	40	20	30	10	10	3	24	83	54
34	Umbrella	Pc	0	0	0	0	0	0	0	29	0	29	0
35	Axe(Bancharo)	Pc	9	0	16	15	15	0	5	2	45	42	60
36	Big aari	Pc	6	0	10	0	6	10	0	0	22	22	32
37	Firefighting Cloth Set	Pc	3	0	0	0	0	0	0	5	3	8	3
38	Diging Tools (Faruwa)	Pc	16	0	42	40	39	50	10	9	100	106	190
39	Sheet Harness	Pc	0	0	0	0	10	0	0	5	10	15	10
40	Gal	Pc	10	0	12	10	5	0	0	11	20	38	30
41	Mask	Pc	25	15	0	0	25	0	0	0	50	50	65
42	Head Light	Pc	7	0	5	0	8	0	0	1	12	21	12
43	Raincoat	Pc	15	25	30	100	25	150	10	33	24	103	299
44	Aaria	Pc	2	2	0	0	3	0	0	0	6	5	8
45	Tent Big Inner	Pc	4	0	0	0	5	0	0	0	12	9	12

46	Tent Big Outer	Pc	4	0	0	0	5	0	0	0	12	9	12
47	Electric chain airy	Pc	1	2	2	0	1	2	1	1	6	5	10
48	Through bag	Pc	2	9	2	0	2	10	0	20	24	26	43
49	Gal	Pc	5	0	0	0	0	0	0	5	12	10	12
50	Hasiya	Pc	5	0	15	50	10	50	5	0	12	30	112
51	Safety helmet	Pc	10	30	40	40	20	0	10	44	24	114	94
52	GPS	Pc	0	0	0	0	0	0	0	2	6	2	6
53	Mobile	Pc	0	0	0	0	0	0	0	8	10	8	10

ख) स्थानीय तहमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरण:

क्र. स.	सामाग्रीहरुको नाम	इकाई	गेरुवा गापा	राजापुर नपा	बारवर्दिया नपा	ठाकुरवावा नपा	मधुवन नपा	गुलरिया नपा	वडैयाताल गापा	बासँगढी नपा
1	Life Jackets	थान	92	145	99	26	23	26	3	3
2	Syron	थान	19	33	5	0	0	0	0	0
3	Megaphone	थान	20	46	37	6	5	2	1	1
4	Rope (M)	मिटरु	1000	1498	7200	100	50	100	50	50
5	Carbineer	थान	0	5	2	0	0	0	0	0
6	Boat Wood	थान	2	6	1	0	0	0	0	0
7	Shovel	थान	11	26	64	6	3	6	3	3
8	Bucket	थान	14	57	26	24	12	24	12	12
9	Pick AXE	थान	1	1	57	0	0	0	0	0
10	Whistle	थान	17	22	190	44	38	12	6	6
11	Working gloves	जोर	12	20	188	20	12	16	8	8
12	First aid kit bag (small)	थान	3	5	61	4	2	4	2	2
13	Rubber Tube	थान	4	6	6	8	6	4	2	2
14	Torch Light	थान	1	1	1	32	32	0	0	0
15	Stretcher	थान	2	3	3	6	5	2	1	1
16	Jerkin	थान	10	24	6	4	2	4	2	2
17	Foot /Head lamp	थान	1	2	2	6	6	2	1	1
18	Still Box	थान	4	11	30	2	1	2	1	1
19	hammer	थान	1	10	30	2	1	2	1	1
20	Gal	थान	5	13	4	4	2	4	2	2
21	Mask	थान	6	12	180	12	6	12	6	6
22	Crowbar	थान	3	6	62	6	3	6	3	3
23	Gumboot	जोर	6	12	180	12	6	12	6	6
24	Rain coat	जोर	6	12	180	12	6	12	6	6
25	Safety helmet	थान	6	12	180	12	6	12	6	6
26	Hasiya	थान	1	2	2	2	1	2	1	1
27	Wire cutter	थान	0	0	28	0	0	0	0	0
28	Backpack	थान	0	0	168	0	0	0	0	0
29	Spray paint	थान	0	0	28	0	0	0	0	0
30	Pry bar	थान	0	0	56	0	0	0	0	0

क्र. स.	सामाग्रीहरुको नाम	इकाई	गेरुवा गापा	राजापुर नपा	बारवर्दिया नपा	ठाकुरवावा नपा	मधुवन नपा	गुलरिया नपा	वडैयाताल गापा	बासँगढी नपा
31	Hack saw	थान	0	0	56	0	0	0	0	0
32	Hand washing soap	थान	0	0	336	0	0	0	0	0
33	Water guard	थान	0	0	112	0	0	0	0	0
34	Medical glove	जोर	0	0	196	0	0	0	0	0
35	Mask (surgical)	थान	0	0	336	0	0	0	0	0
36	Oral Rehydration Salt	थान	0	0	336	0	0	0	0	0
37	Zinc Tablet	पत्ता	0	0	168	0	0	0	0	0
38	Apron	थान	0	0	28	0	0	0	0	0
39	Kit Bag	थान	0	0	168	0	0	0	0	0
40	Head Light	थान	0	0	168	0	0	0	0	0
41	Rubber Boat Set	थान	1	0	0	0	2	1	0	0

राहत सामाग्री विवरण :

क्र.स.	निकाय	गैरखाध सामाग्री (सेट)	कम्मल (थान)	त्रिपाल (थान)	कैफियत
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति				
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	१०० सेट	-	-	-
३	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय Action Aid/KMJS	१०० सेट	-	-	-
४	अन्य गैर सराकारी संघसस्थाहरु	१०० सेट			
५	गुलरिया नगरपालिका	५० सेट			
६	मधुवन नगरपालिका	५० सेट			
७	बाँसगढी नगरपालिका	५० सेट			
८	बारर्बर्दिया नगरपालिका	५० सेट			
९	ठाकुरबाबा नगरपालिका	५० सेट			
१०	राजापुर नगरपालिका	५० सेट			
११	गेरुवा गाउपालिका	५० सेट			
१२	बढैयाताल गाउपालिका	५० सेट			

११. विषयगत क्षेत्रहरुको विवरण :

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
१) समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, नेपाल टेलिकम स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका नेपाल पत्रकार महासंघ राष्ट्रिय अनुसन्धान, कर्णाली वेसीन कार्यालय, CSDR/PA, KMJS Nepal, RKJS
२) खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, गाउँपालिकाहरु, नगरपालिकाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय ईलाका प्रहरी कार्यालयहरु बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ठाकुरद्वारा
३) गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन	शहरी विकास तथा भवन निमार्ण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ, नेपालगञ्ज र नेपाल रेडक्रस, बर्दिया शाखा	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासघ, सुरक्षा निकाय, एक्सन एड नेपाल, युनिसेफ, डिभिजन वन कार्यालय, प्लान नेपाल	DEOC, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा, शिक्षा शाखा) उद्योग व्यापार संघ, गैसस महासंघ, कमैया महिला जागरण समाज

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
४) खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन	कृषि ज्ञान केन्द्र सम्पर्क कार्यलय, गुलरिया	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु, नेपाल प्रहरी, जिल्ला समन्वय समिति विश्व खाद्य कार्यक्रम रेडक्रस, एक्सनएड नेपाल	नेपाल खाद्य संस्थान राजापुर, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल, गैसस महासंघ, जिल्ला खाद्य अधिकार संजाल, उद्योग वाणिज्य संघ,
५) खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय दाङ फिल्ड कार्यालय बर्दिया	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वेस बर्दिया, जनजागरण महिला संघ	युनिसेफ, प्लान, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल
६) संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला वालकल्याण समिति नेपाल प्रहरी, जि.स.स. युनिसेफ, एक्सन एड् नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान नेपाल	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल, दलित महिला उत्थान संघ, माइति नेपाल, शक्ति समुह, ओरेक नेपाल
७) स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया	जिल्ला अस्पताल, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति,नेपाल रेडक्रस ,आयुर्बेद अस्पताल	सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरु, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, जनजागरण महिला संघ, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरु, औषधि व्यवसायी संघ
८) आपत्कालिन शिक्षा	शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाई	सम्वन्धित स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा बिकास शाखाहरु, जिल्ला समन्वय समिति, एक्सन एड् नेपाल युनिसेफ, प्लान नेपाल, जिल्ला समन्वय समिति	प्याब्सन, एन प्याब्सन आरकेजेएस, बेस बर्दिया, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल
९) पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माण	शहरी विकास तथा भवन निमार्ण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ, नेपालगञ्ज डिभिजन कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके फिल्ड कार्यालय बर्दिया, बबई सिंचाई आयोजना, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा)	सा.वन उपभोक्ता समितिहरु, नेपाल टेलिकम, जिल्लामा कार्यरत अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरु, एक्सन एड नेपाल, केयर नेपाल, कमैया महिला जागरण समाज, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

१२. सरोकारवाला निकायको जिम्मेवारी

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	• समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने • आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोगका लागी समन्वय गर्ने
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	• समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
३	स्थानीय तहहरु	प्रमुख/ अध्यक्ष	• नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने • विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि राहत कार्यमा सहयोग गर्ने • आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक को लागी समन्वय) • तथ्यांक संकलन तथा ब्यवस्थापन • स्थानीय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य सस्थालाई सक्रिय एवं तयारी हालतमा राख्ने
४	सुरक्षा निकायहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• सुरक्षा व्यवस्था गर्ने • विषयगत समितीमा रहि सहयोग गर्ने • राहत वितरणमा सहजीकरण गर्ने • आपतकालीन उद्दार कार्यमा परिचालन हुने
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुख/प्रतिनिधि	• समन्वय • स्रोत संकलनमा सहयोग • कार्यकर्ता एवं जनपरिचालन गर्ने • आपसी सदभाव र सहयोग कायम गराउने
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्र	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	• सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेषण • तथ्यांक ब्यवस्थापन • राहत वितरणको समन्वय गर्ने • आवश्यकता र उपलब्धताको पहिचान गरी जानकारी गराउने
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निका-Action Aid/KMJS	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	• स्रोतको खोजी गर्ने • राहत वितरणको समन्वय गर्ने • कोभिड १९ समेतलाई मध्येनजर राखी बिषयगत क्षेत्रको अगुवा भूमिका निर्बाह गर्ने
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	• राहत, खाद्यसामाग्री तथा अस्थाई आवास ब्यवस्थापन • आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	• विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने • सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने • राहत वितरणको सहजीकरण गर्ने • सामग्री जुटाउने ,समन्वय गर्ने

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१०	सबै उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	• त्रिपाल तथा कम्मल जस्ता सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने • आवश्यक सहयोग गर्ने
११	यातायात व्यवसायी प्रा.लि.हरु	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	• राहत तथा उद्दार कार्यका लागी यातायातका साधनहरु र आवश्यकता अनुसार जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यमहरु	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	• सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण • सचेतनामुलक सुचना तथा समाचार सम्प्रेषण गरी जनचेतना अभिवृद्दि गर्ने
१३	नागरिक समाज	संयोजक	• राहत कार्यमा सहयोग तथा समन्वय • मानव अधिकारको संरक्षण तथा समाधानमा सहयोग पुर्याउने
१४	पेशागत व्यवसायी समतिहरु	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	• राहत संकलन, वितरण र उद्दार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	• मानव स्रोत परिचालन गर्ने • स्रोत साधन संकलनमा सहयोग गर्ने • गै.स.स .वीच समन्वय • क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने • जनचेतना जगाउने
१६	जिल्ला अस्पताल	प्रमुख	• गर्मीयाममा हुने रोगब्याधि उपचारका लागी प्रयाप्त तयारी अबस्थामा रहने • लक्षण सहितका कोभिड १९ सङ्क्रमितको जाच/ परिक्षण र उपचारको लागी उपलब्ध श्रोत साधनको व्यवस्था मिलाई तयारी अबस्थामा रहने • आवश्यक समन्वय गरी श्रोत साधन जुटाउने/परिचालन गर्ने
१७	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	• कोभिड १९ समेतलाई मध्येनजर राखी बिषयगत क्षेत्रको अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने • जिल्ला स्थित स्वास्थ्य सस्थाहरुलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउदै सक्रिय राख्ने • श्रोत साधन जुटाउने, समन्वय एवं परिचालन गर्ने

१३. प्रतिकार्य क्रियाकलापहरुको विवरण :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	त्रिपाल कम्मल, भाडा अस्थाई आवासका लागी काठ संकलन तथा व्यवस्थापन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरु, कमैया महिला जागरण समाज, उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका अन्य सहयोगी सस्थाहरु मार्फत त्रिपाल कम्मल तथा भाडा, अस्थाई आवासका लागी काठ संकलन तथा व्यवस्थापन र वितरण	आवश्यकतानुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
२	राहत वितरण	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षाकर्मी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा उपशाखाहरु र उद्योग वाणिज्य संघ साथै अन्य सहयोगी सस्थाहरु	प्रभावित क्षेत्रमा
३	एम्वुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालक संघ र संस्थाहरुहरु	जिल्ला भरी
४	स्वास्थ्य शिविर	जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु अन्तर्गतका स्वास्थ्य शाखा इकाइ र स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संघ सस्थाहरु	प्रभावित क्षेत्रमा
५	विपद् सम्बन्धी सुचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, पत्रकार महासंघ, संचार माध्यमहरु तथा सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	जिल्ला भर
६	सुचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र, स्थानीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र तथा सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	जिल्ला भर

१४. आगलागीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने पूर्व तयारीहरु :

क) सम्बन्धित पालिका र जिल्ला विपद् ब्यबस्थापन समितिले एफएम रेडियो मार्फत तपसिलका सन्देशहरु प्रशारण गर्ने :

- हावाहुरी चलेको समयमा आगो बाल्ने नगरौ ।
- शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्तमात्रामा झोलिलो खानेकुराहरु खाने गरौ ।
- बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला तथा विरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउऔ।
- अत्याधिक गर्मीको कारण विरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्त उपचारको लागी व्यवस्था मिलाऔ ।
- गर्मी मौसममा कोभिड-१९को सक्रमण बढी हुने हुदा स्वास्थ्य सम्बन्धि मापदण्ड अपनाउने गरौ।
- गर्मीका कारण पुशुपंक्षी विरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधी उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाऔ ।
- केटाकेटीले भेट्न सक्ने ठाउँमा सलाई, लाइटर जस्ता सामग्री नराख्नुहोस् ।
- भान्सामा खाना बनाउँदा ग्याँस वा आगो बल्ने अवधिभरि भान्सा छाडेर टाढा नजानुहोस् ।
- यथासम्भव ग्याँस सिलिण्डरलाई भान्सा कोठाभन्दा बाहिर नै राख्नुहोस् ।
- सिलिण्डरको पाइप, सिलिन्डर समय–समयमा जाँच गर्नुहोस्, कुनै खराबी वा टुटफुट पाउनु भएमा, तुरुन्त मर्मत गराउन लगाउनुहोस् ।
- खाना बनाइसकेपछि ग्याँसको रेगुलेटर बन्द गर्ने तथा समय–समयमा ग्याँस सिलिण्डर र पाइपको सरसफाइ गर्नुहोस् ।
- ग्याँस सिलिण्डर घर ल्याउन अघि सिल नभएको, तौल कमजस्तो लाग्ने, धेरै गन्हाउने लिक भएको शंकास्पद सिलिण्डर नल्याउनुहोस् ।
- घरमा भएका विद्युत उपकरणहरू सही अवस्थामा छ÷छैन नियमित जाँच गर्नुहोस्, नाङ्गो तार, टुटेफुटेका स्विच, एक्सटेन्सन कर्डलाई मर्मत् तथा परिवर्तन गर्नुहोस् ।
- एक्सटेन्सन कर्डमा धेरै विद्युत खपत गर्ने आइरन, हिटर, फ्रिज, माइक्रोवेभ ओभन, मोटर तथा अन्य धेरै उपकरण जोडेर एकैचोटि प्रयोग नगर्नुहोस् ।
- २ पिन स्विचको बदलामा सिधै नाङ्गो तार सकेटमा पसाएर विद्युतीय सामग्री प्रयोग कहिल्यै नगर्नुहोस् ।
- प्रयोग नभएको अवस्थामा विद्युतीय सामग्रीहरू सकेटबाट निकालेर अलग राख्नुहोस् ।
- राति सुत्ने बेलामा वा घर छाडेर बाहिर जानुपर्दा सम्पूर्ण विद्युतीय उपकरणहरू बन्द गरेरमात्र जानुहोस् । यसले तपाईंलाई आगलागीबाट सुरक्षामात्र होइन बिजुलीको खपतमा कमी ल्याउन पनि सहयोग पुर्याउछ
- हावा चलेको अवस्थामा खुला स्थानमा आगो नबाल्नुहोस्, बारी, बाटोमा बालिएको आगो पूर्ण रूपमा निभेको निक्यौल गर्नुहोस् ।
- घरमा पेट्रोल, डिजेल, मट्टीतेलको भण्डारण नगर्नुहोस् । यस्ता सामग्रीमा केटाकेटीको पहुँच रोक्नुहोस्
- घरमा प्रज्ज्वलनशील पदार्थहरू राख्न परे यसलाई छुट्टै, उपयुक्त भाँडोमा राम्रोसँग बिर्को बन्द गरेरमात्र राख्नुहोस्, जहाँ आगोको स्रोत सहजै पुग्न नसकोस् ।

- केटाकेटीले जोखिम आँकलन गर्न सक्दैनन् उनीहरू खेल्ने क्रममा ठूला मानिसको नक्कल गरेर आगोको प्रयोग गर्न सक्दछन् केटाकेटीलाई मात्र घरमा एक्लै नछाड्नुहोस् ।
- घर तथा घर वरपर सरसफाइ कायम राख्नुहोस्
- घर, गोठ खाली छाडेर नजानुहोस्, आफू केही समयका लागी जानुपर्दा छिमेक वा आफन्तलाई हेरचाह गर्न आग्रह गर्नुहोस् ।
- कोठाभित्र चुरोट नखानुहोस् तथा जथाभावी चुरोटका ठूटा नफ्याँक्नुहोस् ।

अनेपक्षित आगलागीका पूर्व तयारी :

- आफ्नो मोबाइलमा वा घरको टेलिफोन सम्पर्क सूचीमा वारुण यन्त्र दमकलको नम्बर सेभ गरेर राख्नुहोस्
- घरमा रहेका पानीका टयाङ्की पूर्ण रूपमा रित्तो हुञ्जेल प्रयोग नगर्नुहोस्, आकस्मिक अवस्थाको लागी केही मात्रामा पानी जोहो गरेर राख्नुहोस् ।
- घरमा फायर ब्ल्याङ्केट, फायर एक्स्टिनगुसर राख्नुहोस् ।
- कोठामा सिठी, टर्चलाइट सदैव तैयारी अवस्थामा राख्नुहोस् ।
- कोठामा खन्ती, झम्पल, मार्तलजस्ता सामग्री सुरक्षित साथ राख्नुहोस्, जसले आकस्मिक अवस्थामा झ्याल, ढोका फोडेर बाहिर निस्किन सकियोस्
- आफू बसेको घर वा कार्यालयमा आकस्मिक अवस्थामा कसरी सुरक्षित साथ बाहिरिन सकिन्छ त्यसको पहिचान तथा आँकलन गर्नुहोस् ।
- वन क्षेत्रमा डँढेलो लगाउने तथा चुरोट खाएर जथाभावी नफ्याक्नुहोस् ।

आगलागी भईहालेमा के गर्ने ;

- तपाईंले कुनै आगलागीको घटना देख्नु भएमा, तत्काल छेउछाउमा रहेका अन्य व्यक्तिलाई पनि खबर गर्नुहोस् र नियन्त्रणमा सहयोगका लागी आग्रह गर्नुहोस् ।
- आगलागी कसरी भएको जान्ने प्रयास गर्नुहोस् । विद्युतीय वा अन्य आगो
- आगोको आकारमा विचार पुऱ्याउनुहोस्, आगो फैलन सक्ने र आगो तपाईंको नियन्त्रणमा आउने सम्भावना छैन भने तत्काल वारुण यन्त्रलाई खबर गर्नुहोस् ।
- विद्युतबाट आगो लागेको शङ्का लागेमा घरमा रहेको मेनस्विच तत्काल बन्द गर्नुहोस् ।
- विद्युतीयबाहेक अन्य सामान्य सानो आगलागी छ भने पानीको सहायताले निभाउने प्रयास गर्नुहोस् ।
- आगो कोठाभित्र लागेको छ र नियन्त्रण गर्न सम्भव छैन भने कोठाको ढोका बन्द गरिदिनुहोस् । यसले आगोलाई सहजरूपमा फैलन दिँदैन
- आगलागी भएको स्थानमा अग्नि नियन्त्रक बाहेक अरूलाई प्रवेश गर्न नदिनुहोस्
- आफ्नो ज्यान जोखिममा राखेर आगलागी भएको स्थानबाट सामान निकाल्ने प्रयास नगर्नुहोस्।
- आगलागी भएको स्थानदेखि नजिकै रहेको मुख्य चौकमा केही सहयोगीलाई वारुण यन्त्रलाई बाटो देखाउनका लागी पठाउनुहोस् ।
- आगलागीबाट केही सामग्री जोगाउन सकिन्छ भने त्यसलाई निकालेर सुरक्षित स्थानमा राखिदिनुहोस् ।

- व्यक्तिगत घर तथा कार्यलयहरूमा पनि सुरक्षाको लागी बजारमा सहज र सुपथ मूल्यमा उपलब्ध हुने (आगो निभाउने यन्त्र) फायर एक्स्टिनगुसर, फायर ब्ल्याङ्केट राख्न सकिन्छ, जसले आगलागीको शुरुवाती समयमा नै आगलागीलाई नियन्त्रण गरी जन–धनको थप क्षति हुनबाट रोक्न सकिन्छ ।

ख)सम्वन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकायले प्रचार प्रसारका लागी उपयुक्त सामाग्रीहरु तयार गरी मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने ।

ग) आगलागीको प्रभाव न्यून गर्न स्थानीय तह,, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुले जोखिममा रहेका विपन्न तथा गरीव परिवारहरुको पहिचान गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य सहयोगी सस्थाको समन्वयको व्यवस्था मिलाउने ।

१५. दमकलमा भर्नका लागि पानीका श्रोतहरुको विवरणः

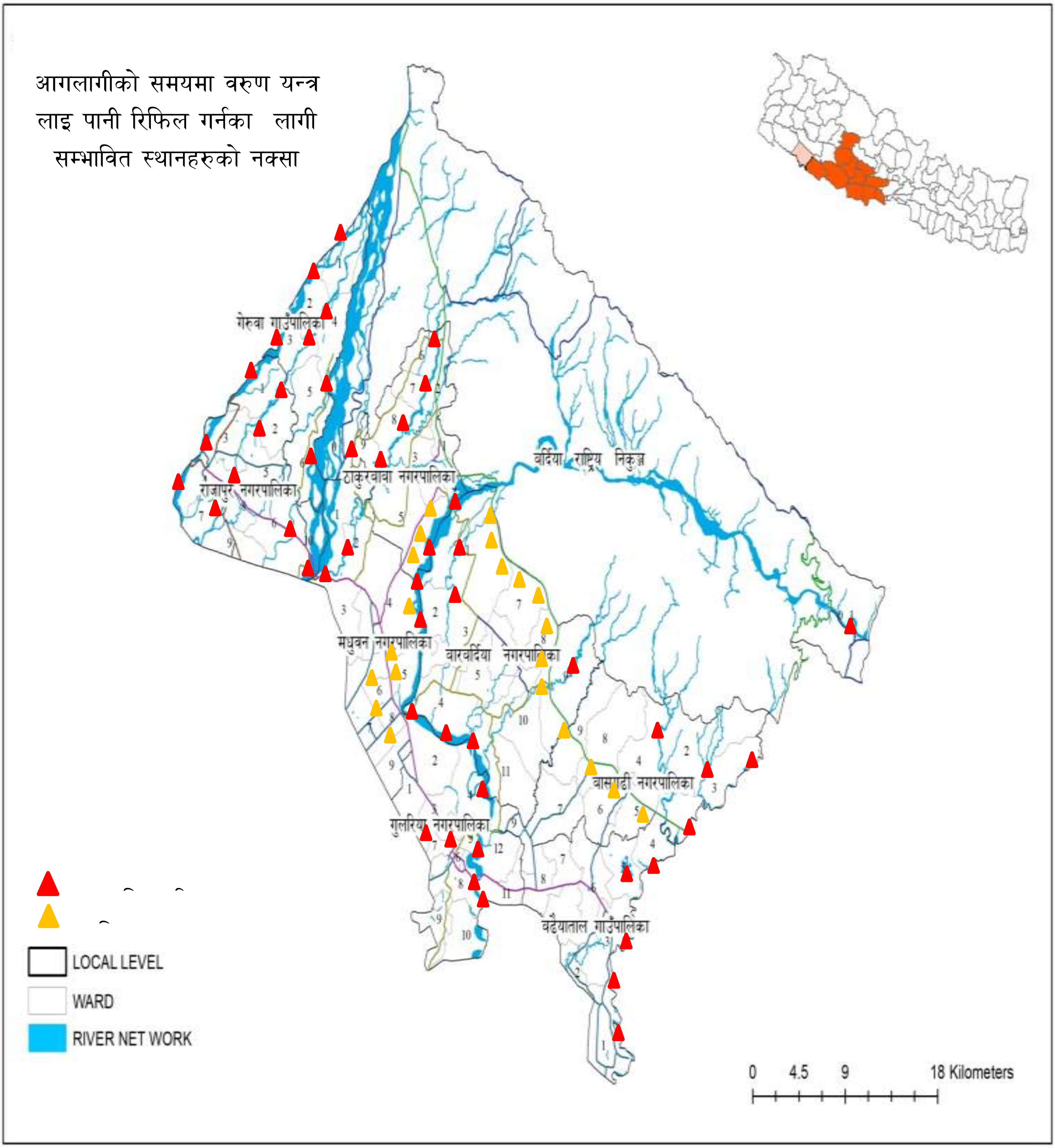

अनुसूचीहरु

अनुसूची-१ पानीको श्रोत रहेको स्थानीय तह एवम् वडा नं. सहित

बाँसगढी नगरपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा
बबईनदी, खोटे खोला, दोन्द्रे खोला, सवाङ्ग खोला चिसी खोला,	१
पिपरहवा टाँडी र च्यामाताल, मुलपानी (१११ मिटर तलबाट निकालिएको),घट्टेखोला र धैरेनी सिचाइ आयोजना, राँझा, बिचटोल, लम्बीफाँटा, अरसेवा र घारीबेतहनी डिगबोरिङ,	२
कुश्रालगनिया सिचाई आयोजना, सिम्रहवा, बबई नहर, रेउखोला, मानखोला, डुडुवा, लखना माछा पोखरी, सान्ता चन्दको माछापोखरी	३
जनतामावि गोठवा ताल, चकियाताल, मनिकापुरताल,	४
निमाहाताल, बाँसगढीताल, मोतिपुरताल, बाह्रबिघा सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, रामपुर सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, सति सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, बनशक्ति सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल र बेलटारी सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल	५
बबई नहर,कमल खनाल र बसन्त गुरुङको माछा पोखरी, गोब्रैलाफाँटा सामुदायिक बनको ताल. चिल्डेन पार्कका	६
बनबर्दीया सामुदायिक बनको ताल, चकियाबाबा सामुदायिक बनको ताल, निलकण्ठ सामुदायिक बनको ताल, कालीगण्डकी प्राबीको माछापोखरी, दशरथचन्द आधारभूत बिद्यालयको माछा पोखरी, बबई सिचाई नहर	७
बबई सिचाई नहर, रेउखोला, झनैया सिचाई आयोजना र भैसा सौर्य सिचाई, लक्ष्मणाताल, बेलौरी सिमताल, त्रिमावि ककौराको ताल, मुर्बिया माछा पोखरी, ककौरा डिग, आयोजना	८
बबई नहर कोइरेली खल्ला सिमसार ताल माछागढ, हातीखल्ला थुमनीताल शान्तिनगर र तोरैया चटकैया ताल	९

गुलरिया नगरपालिका

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
बेहनावा नाला	गुलरिया न.पा. १ १६ नम्बर	
सरयु नदि	गु.न.पा.२ कृष्णसार हुदै मोहम्मदपुर गु.न.पा. ११/१२सम्म	
बबई नदि	गु.न.पा. २ हुदै मोहम्मदपुर्सम्म	
भचना ताल	गु.न.पा. १२ भचना भैंसाहि	
इनार	गु.न.पा. का बिभिन्न वडा मा केहि	
पोखरी	गु.न.पा. ३ निमकोठिया	
पोखरी	गु,न.पा. ३ सिर्कोहिया	
पोखरी (८ वटा)	गु.न.पा. बिभिन्न वडामा	
बोरिगहरु (हरेक वडा मा लगभग ५००)	गु,न.पा. का प्रत्येक वडा मा ५०० जति	

गेरुवा गाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
गेरुवा नदी	१,४,५,६	
कर्णाली नदी	१,२, ३	
बुढी कुलो	१,२,३,४ र ५	
मैनानाला	५ र ६	

बारबर्दिया नगरगाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
कुमरगड्डी ताल, टरौंहवा ताल, सत्खलवा ताल, बेलघारी कञ्चन ताल, कुमहरद्दा ताल, खौसौह्वा ताल	सम्झना फाँटा वडा ६, बनगैं र कतर्निया वडा ९, खैरेनी वडा ९, बेघारी र सिम्रहुवा, खौसोह्वा गाउँ वडा ९	

जब्दी खेला, राजकुला, औँरी खोला, भादा खोला, जुर पानी खोला	वडा नम्बर ६ को मानपुर, जयनगर र सिउरीया टोल, औँरी वडा ८, वडा नम्बर ९, १०, ११	
माछापोखरी	वडा नम्बर १ को सैलाही, बैरिया गाउँ वडा ४	
मझरा कुला	वडा १ को सबै भेगलाइ छुने	
बोरिङ	वडा १ को फुलबारी	
ईनार	वडा नंम्बर ४	
भुमिगत सिँचाइ	वडा नम्बर ४ को गेरुवा, घोरपीट्टा, बैरीया, रानीपुर, जगतीया लगाएतका गाउँमा १०० थान बोरिङ गाडीएको	

ठाकुरबाबा नगरपालिका :

क्र स	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोलबस्तीको नाम/	किसिम
१	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ज्ञ	खोदाउ गुरुवान टोल डुम्रेनी टाडिपुर टोल डुम्रेनी गैरान टोल डुम्रनेनी सिमलपुर टोल	डिप बोरिङ
			भुरिगाउ, कट्न्याहन टोल भुरिगाउ सिमलपुर टोल भुरिगाउ, बड्का गाउ टोल	पोखरी
द्द	ठाकुरबाबा नगरपालिका	द्द	कर्मला, प्रतापपुर, बलाती ,सिमा थारुको घर र गेगुवा थारुको घर नजिक	पोखरी
			अम्रेनी, आम्बासा, कर्मला, खुलपुर, तिनघरुवा, पेरहनी, प्रतापपुर, बेसर्माफाटा , रानीपुर, सत्घरुवा, सुजनपुर	डिप बोरिङ्
घ	ठाकुरबाबा नगरपालिका	घ	नेउलापुर, मिर्चैया, गिदरपुर , मानपुर	पोखरी
			जुडपानी, मानपुर, गिदरपुर ,	डिप बोरिङ

			मिचैंया, नेउलापुर, गोदाना ,	
द्ध	ठाकुरबाबा नगरपालिका	द्ध	वावनपुर बबई शिशु - आ वि नजिक, बगनाह , बर्गदा, सैनवार, मैनवार	डिप पोखरी
			वावनपुर, खैलार, बगनाह , बर्गदा	डिप बोरिङ
छ	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ठ	कालिगौडी, मोहनपुर	पोखरी
			मुक्तिपुर	डिप बोरिङ
ट	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ड	बगैया गाउ, मढेला,	पोखरी
ठ	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ढ	बानुगाउ, सुर्यपटुवा	पोखरी
			सल्यानपुर फाटा, बट्कवा टोल	डिप बोरिङ
			पटकुलो	नहर
ड	ठाकुरबाबा नगरपालिका	छ	बनकट्टी, बनविर, तकिया , गोविन्दपुर	पोखरी
			गोविन्दपुर,तकिया, बन्कट्टी, बनविरपुर, शाहीपुर, ढुङ्ग्रहवा	डिप बोरिङ

मधुबन नगरपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
ओराही खोला, कर्णाली भँगालो, डल्ला होमस्टे पोखरी १ वटा, डिगबोरि ५ वटा, कर्णालीको कुलोहरु	१	
१५ वटा व्यक्तिगत माछा पोखरी र बबई नहर,	२	
भगरैया सिमसार ताल, बालकुमारी कृषी माछापोखरी ताल, धनौरा माछा पोखरी, टिका ब.ठारामगरको माछा पोखरी, होम बहादुर चौधरीको माछा पोखरी खाता, मुक्त मकैया बस्तीमा रहेको डिगबोरिङ, भगाहा खाता पार्क नजिक फिल्डमा रहेको डिगबोरिङ,	३	
माचडमा हरिहरको २ वटा माछा पोखरी, कालुराम चोधरी १ वटा, बद्रभरियाको सिमसार ताल र देवरानी ताल, बद्रभरियामा रहेका रामकुमार चौधरी, रामसिंह चोधरी, खेम ब.चोधरी, प्रेम चौधरीको माछा पोखरी, मौहवामा रहेको गर्भा चोधरीको माछा पोखरी, बेलवामा राघव चन्दको १० बिगाहामा रहेको माछा पोखरी, बसन्ता नेपालको माछा पोखरी, पतिराम चोधरीको माछा पोखरी, बबइ नहर र प्रतिभा रानाको डिग बोरिङ ।	४	
चिरौटे सामुदायिक बनमा १ वटा ताल, जाडे सामुदायिक बनमा १, श्रीकृष्ण सामुदायिक बनमा १, डिगबोरिङ जाडे १, बबईनदी रामनगर	५	
श्रीगँडा ताल श्रीगँडाटोल, रामदास थारु, मेवाालाल गौतम, ठाकुर चौधरी, टंक वली, लोकमणी आचार्य, सनत खनाल, प्रताप गुरुङको माछापोखरी, श्रीकैडा टोलमा ३, ३ नं. गाउँमा १ वटा, बबइ नहर,	६	

ताराताल ताल, वडा कार्यालय छेउको ताल, नमूना कृषि एग्रोको २ पोखरी, गगावस्तीमा रहेको केशी कृषी फर्म माछा पोखरी, वडा कार्यालयम रहेको ५ वटा बोरिङ।	७	
बबइ नदी, डिगबोरि शिवनगर २ वटा र गणेशपुर १ वटा, पोखरी नभएको	८	
घिमिरे ताल, ४ वटा डिगबोरि, ७ सानो, बबइनदी	९	

बढैयाताल गाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
बढैयाताल	४ र ५ मा अवस्थित	
माछापोखरी-५० वटा	वडा नम्बर ३, ४ र ५	
माछापोखरी	वडा नम्बर १ को सैलाही, बैरिया गाउँ वडा ४	
मझरा कुला	वडा १ को सबै भेगलाइ छुने	
डिग बोरिङ-४ वटा	वडा १ र २ मा	

अनुसूची-२ सुरक्षा यूनिटहरुको विवरणः

सि.नं	प्रहरी ईकाईको नाम	नामथर	दर्जा	सम्पर्क न	ईन्चार्ज न.
१	जि.प्र.का.वर्दिया	बिरेन्द्र बहादुर शाही	प्रहरी उपरीक्षक	९८५८०३५५५५	
२	ई.प्र.का.सानोश्री	प्रदिप कार्की	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५८०९०५३९	९८४८०४६३२३
३	सि.प्र.चौ.मथुरा	खडक बहादुर डागी	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८६९९६८५९७	९८४९४४१५८
४	स.प्र.से.वर्दिया	शान्तराज भारती	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९९	९८४७८५२१७७
५	का.सु.गार्ड वर्दिया	प्रेम बहादुर थापा	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८६९९६८८८९	९८४८२६२१०९
६	प्र.चौ.महम्मदपुर बर्दिया	झकु प्रसाद पौडेल	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८६९९६८६८८	९८४३१३९५२७
७	प्र.चौ.सुरजपुर बर्दिया	विष्णुलाल जैसी	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६८९	९८४८३८७७७७
८	प्र.चौ.खैरापुर (क) बर्दिया	श्याम कुमार कुमाल	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९०	९८१२५०२५३३
९	प्र.चौ.खैरापुर (ख) बर्दिया	धर्म बहादुर बुढाक्षेत्री	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९८	९८४८४४०७४२
१०	प्र.चौ.ताराताल बर्दिया	नयाराम कार्की	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९१	९८४८८७२१८३
११	अ.प्र.पो.राधाकृष्ण चोक	हेमराज शर्मा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९२	९८६८९४१०५८
१२	प्र.जि.अ.नि.गार्ड	भिम बहादुर रावत	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९३	९८५७८९०६९९
१३	जि.अ.स.तथा सु.प्र.ई. बर्दिया	कुल बहादुर बस्नेत	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९४	९८००५४४६२१
१४	जि.ट्रा.प्र.का.बर्दिया	लोकेन्द्र बहादुर मल्ल	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५८०९०५२७	९८५८७९०००१
१५	ई.प्र.का.राजापुर	मिन बहादुर घले	प्रहरी नायब उपरिक्षक	९८५८०९०५३०	९८५१२८१९८२

सि.नं	प्रहरी ईकाईको नाम	नामथर	दर्जा	सम्पर्क न	ईन्चार्ज न.
१६	सि.प्र.चौ.गोडियाना	गोपाल जेठारा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५४१	९८४२६६०८५४
१७	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर	अमर बहादुर थनेत	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५२०	९८४७४१५८५५
१८	प्र.चौ.भिम्मापुर बर्दिया	खुसीराम चौधरी	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५२१	९८४८१७२८६९
१९	ई.प्र.का.मैनापोखर बर्दिया	धर्मराज जोशी	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०४२१००	९८५१२८१६५७
२०	प्र.चौ.जमुनी बर्दिया	तेज बहादुर खड्का	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८६९९६८८९०	९८४८०४२३३८
२१	प्र.चौ.कालिका बर्दिया	सन्त ब.पाल	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५१६	९८४८४६१०९५
२२	प्र.चौ.शितलाबजार बर्दिया	खगेन्द्र कुमार खत्री	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०४३१००	९८४१७१७०८४
२३	ई.प्र.का.वग्नाहा भुरिगाउ	कबिराज रोकाय	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०४३०७७	९८५१२९४९१३
२४	प्र.चौ.सुर्यपटुवा	हरि बहादुर झुकाल	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५८०९०५२३	९८२३४४५९४०
२५	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्वारा	हुमलाल बुढाथोकी	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६९९६८६९५	९८४८०५६०१४
२६	अ.प्र.पोष्ट बकुवा	अब्दुल कलाम खाँ	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०३५१६६	९८४४८८४३६४
२७	ई.प्र.का.बानियाभार	गोपीकृष्ण सुबेदी	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०९०१०५	९८५१२८१४४९
२८	ई.प्र.का.जयनगर	केशबदत्त जोशी	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५८०९०५३४	९८५८०९३२१५
२९	ई.प्र.का.मोतिपुर	बिरेन्द्र सिह थापा	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०९०५३७	९८५८०५६४४४
३०	प्र.चौ.कतर्नियाघाट	भेषलाल बुढाथोकी	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५८०९१३३३	९८०२५४९४०७
३१	प्र.चौ.चेपाङ्	जय प्रकाश भट्ट	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८६९५४७६७०	९८६८८०६४२९
३२	प्र.चौ. लक्ष्मणा	निरक बहादुर बस्नेत	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६४२८३२६५	९८५८०३०६१०
३३	अं.प्र.पोष्ट ककौरा	प्रेम ब.रोकाय	प्रहरी हवालदार	९८६९९६८६९६	९८४८०६९६३८
३४	ई.प्र.का. ढोढरी	राजन कुमार गौतम	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०९०५२९	९८५८०९०१०७
३५	प्र.चौकी कोठियाघाट	भिम ब.वलि	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५२५	९८६८२२६०८०
३६	प्र.चौकी धनौरा	शम्सेर बहादुर बोहरा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५१९	९८२४५२०२५४
३७	ई.प्र.का.पाताभार	नव राज के.सी.	प्रहरी निरिक्षक	९८५८०९०१११	९८५८०९०५३२
३८	प्रहरी चौकी मनाउ	लाल बहादुर साँउद	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०९०५२२	९८६८७८२४३७
३९	प्र.चौ. पशुपतिनगर	रमेश चौधरी	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८५८०४७१००	९८४४९८४४९८

जिल्लामा रहेका नेपाली सेनाका सम्पर्क सूची :

क.सं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	प्रमुखको नाम	कार्यालयको फोन नं.	मोवाईल नं.
१	देविदत्त गण, ठाकुरद्वारा	प्रमुख सेनानी	दिनेश कार्की	०८४४२००४	९८५१२१३९४६
२	बज्रदल गण, सुरक्षा गुल्म गुलरिया	सेनानी	श्याम् शाही	०८४४२०६१०	९८५११७७१११

देविदत्त गण अर्न्तगत सुरक्षा पोष्टहरुमा भएका कमाण्डीङ पोष्ट विवरण :

क्र.स.	निकाय	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	गण हेडक्वाटर	दिनेश कार्की	प्रमुख सेनानी	९८५१२१३९४६, ९८४३७७७५७५
२	'क' गुल्म रम्भापुर	सेनानी	गणेश अमगाई	९८४१४३६९२०
३	बेतहनी पोष्ट	याकुब तमाङ	जमदार	९८४१७४७८३०
४	थुमनी	खँग राई	जमदार	९८४५११८६६६
५	भासताल	गणेशनाथ तिवारी	जमदार	९८४६०४८०८६
६	ढकेला	राजकिशोर चोधरी	गुल्म कार्य हुँदा (हवल्दार)	९८४६२९१५१८
७	परेवाओडार	राम बहादुर कुमाल	हुँदा	९८४६१३१७८६
८	'ख' गुल्म कर्णालीख	विपिन आचार्य	सह सेनानी	९८४६७५०८९२
९	लगुनामचान	बिर बहादुर थापा	हुँदा	९८६९२४४२४३
१०	बन्जरिया	मुक्तिनाथ भण्डारी	सहसेनानी	९८४१३८००३१
११	गैडामचान	प्रकाश लामा	जमदार	९८४१४६४७३७
१२	बनखेत	केशव जर्गा मगर	जमदार	९८४५५७०७०६
१३	हात्तिमचान	सन्तोष तामाङ	गुल्म कार्य हुँदा (हवल्दार)	९८६०८९६३०३
१४	ओखरिया	लोकेन्द्र ब.खड्का	जमदार	९८४८०८८६४३
१५	'ग' गुल्म गुठी	रिचर्ड प्रजापति	सह सेनानी	९८४१७५६४७५
१६	हर्रे	चक्र बहादुर शाही	सह सेनानी	९८६३४६७२८३
१७	खोतखोला	घनश्याम थापा	हुँदा	९८१०१६०२१५
१८	चेपाङ	नवराज कार्की	जमदार	९८६९७४५०२९
१९	ठुलोश्री	भरत कुमार कार्की	गुल्म कार्य हुँदा (हवल्दार)	९८६३२२५७९२
२०	कालिनारा	मनोज राई	जमदार	९८००९६५६८७
२१	लामिदमार	निम प्रसाद पन्थी	हुँदा	९८४६२१०२६२
२२	वासपानी	शिवराम थपलिया	जमदार	९८४६९०६०४२
२३	शिवपुर	नर बहादुर गाम	जमदार	९८४०००७२५२
२४	रातामाटा	जय बहादुर चन्द	जमदार	९८६६९०६३३४
२५	'घ' गुल्म अम्रेणी	प्रताप जँग कुवर	सेनानी	९८४६११९१५८
२६	सैनावार	केशव थापा मगर	गुल्म कार्य हुँदा (हवल्दार)	९८४७९९२१६३
२७	भुरिगाउँ	शँकर सिंह धामी	जमदार	९८६७३३४९२८
२८	खयरभट्टी	आदुत सिहं राई	जमदार	९८४६३११२७२
२९	ढाडवास	चन्द्र बहादुर कार्की	जमदार	९८४२१०७५९४
३०	डल्ला	गान बहादुर मोक्तान	हवल्दार	९८४९३४४३६२
३१	राजकाँडा	न्यूटन चौधरी	जमदार	९८४४८९८५११

सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३१ गण हे.क्या.व:

क.सं.	युनिकटको नाम	प्रमुखको नाम	प्रमुखको CUG नं.	कार्यालय संचारको CUG नं.
१.	नं.३१ गण हे.क्वा.बर्दिया	सप्रउ नर बहादुर रावत	९८५१२७२११८	९८५१२७२१३९
२.	नं.३१ गण हे.क्वा.बर्दिया	सप्रनाउ भिम बहादुर चौधरी	९८४८०२९१३३	
३.	नं.३१ गण हे.क्वा.बर्दिया	सप्रनाउ गोबिन्द ब. के.सी.	९८५१२५८९१३	

क.सं.	युनिकटको नाम	प्रमुखको नाम	प्रमुखको CUG नं.	कार्यालय संचारको CUG नं.
४.	आश्रित गुल्म रोल्पा	सप्रनाउ होमनाथ भट्टराई	९८५२०२८१३५	९८४९७५७८४३
५.	विओपि फुटाहा	सप्रनि भुवनेश्वर न्यौपाने	९८६८७४७८८३	९८५१२७२४७९
६.	विओपि कालाबन्जार	सप्रनि तेज बहादुर बोहरा	९८५१२५८४१५	९८४८०८३८५९
७.	विओपि कट्टी	सप्रनि टिकाराम मैनाली	९८५११४४०२६	९८४५२६०५६१
८.	विओपि धनौरा	सप्रनि धन कुमार अधिकारी	९८५१२७२५४८	९८५१२७२५४९
९.	विओपि भगरैया	सप्रनि अस्मित चोहान	९८५१२८४०२७	
१०.	विओपि राजापुर	सप्रनि खेमराज बोगटी	९८४८१८०६२२	९८५१२७२४८०
११.	विओपि धर्मबस्ति	सप्रनि ईश्वरी बहादुर पुन	९८५१२५८९०१	९८४८२३४६०७
१२.	सुरक्षा बेश कतर्निया	सप्रनि नवराज शाही	९८५१२५९२०२	
१३.	सुरक्षा बेश सानोश्री	सप्रनि बिशाल पाण्डेय	९८५१२५९१५६	
१४.	सुरक्षा बेश तिला रोल्पा	हरि बहादुर पोखेल		९८४९२९९१४५
१५.	बिओपी कण्ठपुर	सप्रनि नबिन बुढाथोकी	९८५१२५९३६५	

अनुसूची-३ स्वास्थ्य कार्यालय तथा केन्द्रहरुको विवरणः

क्र.स.	स्वास्थ्य कार्यालयको नाम	ठेगाना	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१.	बर्दिया अस्पताल	गुलरिया बर्दिया	डा. सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२१७७
२.	खैरापुर स्वास्थ्य चौकी	गुलरिया नगरपालिका	जनकनाथ योगी	९८४१०१९८३५
३.	मथुराहरद्धार स्वास्थ्य चौकी	गुलरिया नगरपालिका	कमल भट्टराई	९८५८०४६३६५
४.	मोहमदपुर स्वास्थ्य चौकी	गुलरिया नगरपालिका	नारायण प्रसाद पोखरेल	९८४८०७९४८९
५.	पदनाह स्वास्थ्य चौकी	बारबर्दिया नगरपालिका	रमेश पौडेल	९८६४९६९७०६
६.	मंगरागडी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	बारबर्दिया नगरपालिका	थीर बहादुर खडका	९८५८०४८४४४
७.	वानियाभार स्वास्थ्य चौकी	बारबर्दिया नगरपालिका	मधु ज्ञवाली	९८४८०२३६५९
८.	धधवार स्वास्थ्य चौकी	बारबर्दिया नगरपालिका	जंग वहादुर चौधरी	९८४८०२७६८५
९.	ढोढरी स्वास्थ्य चौकी	मधुवन नगरपाकिला	ओम बहादुर चुनारा	९८६८२२०३११
१०.	ताराताल स्वास्थ्य चौकी	मधुवन नगरपाकिला	केशव प्रसाद महतो	९८४८०३४२९१
११.	सुर्यपट्टुवा स्वास्थ्य चौकी	मधुवन नगरपाकिला	पूर्ण वहादुर खत्री	९८५८०२६२६५
१२.	सानोश्री स्वास्थ्य चौकी	मधुवन नगरपाकिला	टंक प्रसाद गडतौला	९८५८०५९२६१
१३.	राजापुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	राजापुर नगरपालिका	डा. भानु्भक्त ढकाल	९८४५६७७८३१
१४.	भिम्मापुर स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	राजेन्द्र शाह	९८६३१९९९६१
१५.	वदालपुर स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	तेज वहादुर थारु	९८६८१११४१३
१६.	नयागाउ स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	सुरेश कुमार चौधरी	९८४८०६६६१०
१७.	मानपुरटपरा स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	जानकी चलाउने	९८४४८३७०८५
१८.	खैरीचन्दनपुर स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	गंगाराम चौधरी	९८४९६५१११५
१९.	दौलतपुर स्वास्थ्य चौकी	राजापुर नगरपालिका	केशर वहादुर सिंह	९८४८४४३९६
२०.	पाताभार स्वास्थ्य चौकी	गेरुवा गाउँपालिका	भुपेन्द्र शाही	९८१२५३२४५०
२१.	गोला स्वास्थ्य चौकी	गेरुवा गाउँपालिका	बसन्ती सिंह	९८६८५६४६२९
२२.	मनाउ स्वास्थ्य चौकी	गेरुवा गाउँपालिका	राजेन्द्र प्रसाद शाह	९८५८०२०२९५
२३.	पशुपतिनगर स्वास्थ्य चौकी	गेरुवा गाउँपालिका	तु्लसा देवी भट्टराई	९८४८६३८२११
२४.	मैनापोखर स्वास्थ्य चौकी	वढैयाताल गाउँपालिका	टोल प्रसाद लामिछाने	९८५८०२५३७५
२५.	कालिका स्वास्थ्य चौकी	वढैयाताल गाउँपालिका	राजेन्द्र वहादुर थापा	९८४८०२५०१७
२६.	सोरहवा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	वढैयाताल गाउँपालिका	रामदास थारु	९८४८१८६५६९
२७.	जमुनी स्वास्थ्य चौकी	वढैयाताल गाउँपालिका	चेतनारायण काफ्ले	९८५८०२४५९०
२८.	डेउडाकला स्वास्थ्य चौकी	वासगढी नगरपालिका	हमनाथ देवकोटा	९८४८०७००२३
२९.	मोतीपुर स्वास्थ्य चौकी	वासगढी नगरपालिका	बल बहादुर चौधरी	९८५८०७८३०७
३०.	वेलवा स्वास्थ्य चौकी	वासगढी नगरपालिका	हरिहर तिवारी	९८५८०२१७७४
३१.	चेपाङ. आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	वासगढी नगरपालिका	लालवीर सार्की	९८४८३५९४०१
३२.	नेउलापुर स्वास्थ्य चौकी	ठाकुरबाबा नगरपालिका	दिपक थापा	९८५८०२६२७७
३३.	शिवपुर स्वास्थ्य चौकी	ठाकुरबाबा नगरपालिका	विष्णु ज्ञवाली	९८५८०२६१९९
३४.	बगनाह स्वास्थ्य चौकी	ठाकुरबाबा नगरपालिका	कृपाराम गडतौला	९८६६८०१७५०
३५.	ठाकुरद्धारा स्वास्थ्य चौकी	ठाकुरबाबा नगरपालिका	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	९८६८००५२४७
३६.	स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	गुलरिया नपा	गोकर्ण गिरी	९८५८०७००२७
३७.	स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	गुलरिया नपा	मोहन कुमार शर्मा	९८४८२९४९२९

अनुसूची-४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको शाखाहरुको विवरणः

क्र.सं.	उपशाखा	सभापति	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	गुलरिया क	नारायण गौतम	गुलरिया ५	९८५८०२२४२५
२	गुलरिया ख	नियाज अहमद शेष	गुलरिया १२	९८५८०३१९९८
३	बढैयाताल	उद्धव सापकोटा	बढैयाताल ८	९८४८०२५९९५
४	बाँसगढी	गोविन्द प्र. शर्मा	बाँसगढी ५	९८५८०३००४७
५	बारबर्दिया	बिष्णु प्र ज्ञवाली	बारबर्दिया ६	९८४४८८३४२३
६	ठाकुरबाबा	यज्ञ प्र. नेपाल	ठाकुरबाबा १	९८५८०३०१२४
७	गेरुवा	दिल ब. वि.सी.	गेरुवा ४	९८६८५२८३४१
८	राजापुर क	माया भट्टराई	राजापुर ४	९८४८०६६६४३
९	राजापुर ख	मुक्तिनारायण पौडेल	राजापुर १०	९८४८०६६२३९
१०	मधुवन क	गोविन्द प्र. सिग्देल	मधुवन ४	९८६८१४११७२
११	मधुवन ख	टोप नारायण भुषाल	मधुवन ५	९८४८०६१६६६

अनुसूची-५ जिल्लामा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको विवरणः

क स	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नामथर	सम्पर्क नं.	एम्बुलेन्सको स्वामित्व भएको निकाय
१	भे१झ १९३	खिदुलाल चौधरी	९८४८२१७३९१	मोहम्मदपुर स्वास्थ्य चौकी
२	भे१झ १७७	श्याम प्रसाद चौधरी	९८४८०६६३१२	जिल्ला अस्पताल गुलरिया
३	भे१झ १२२७	बिजय थापा	९८६८१४१४१२	नेपल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया
४	भे१च ५२०	राज कुमार थारु	९८६८१४१४१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी खैरीचन्दनपुर
५	भे१च २४०९	सन्तोष चौधरी	९८६४९५५३६५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी राजापुर
६	भे१च २२२०	रामचन्द्र चौधरी	९८४८२००७२२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मधुवन
७	भे१च १००३	असोक थारु	९८६८२५०९२५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मधुवन
८	भे१च २०५९	दिपुलाल थारु	९८४८०६७४७०	युनिक नेपाल मानपुरटपरा राजापुर
९	भे१झ २२५	भिषेराम थारु	९८४८१४५०७६	स्वास्थ्य चौकी बगनाहा बर्दिया
१०	बा२झ१७४२	चन्द्रीका लोहटी	९८६८१०६९८०	प्रा.स्वा.के. राजापुर
११	भे१च ११०६	चन्द्रबहादुर थारु	९८५८०२७६५४	शहिद प्रतिष्ठान नयाँगाउँ
१२	भे१च २७६२	रमेश थारु	९८००५८६५०४	माया सदन पोलिक्लिनक खाता, बर्दिया
१३	भे१च ७२३	अनन्तराज थारु	९८४८३५५६०७	उर्जासिल कृषि सहकारी स.लि.बर्दिया
१४	भे१झ २५७	बेल बहादुर क्षेत्री	९८२५५५०९३५	उपस्वास्थ्य चौकी ताराताल बर्दिया
१५	भे१च २१४६	फिरुवा थारु	९८४८०८३९८४	बगलामुखी सहकारी सस्था सानोश्री
१६	भे१च १३८४	अमिरअसन अन्सारी	९८१२५९७५५८	प्रा.स्वा. केन्द्र सोरहवा बर्दिया
१७	भे१झ २६७	जंग बहादुर थारु	९८६९९६६८०१	धधवार स्वास्थ्य चौकी वौदी
१८	बा२झ ३०९५	रामफल थारु	९८६४९७१४८०	स्वास्थ्य चौकी सुर्यपटुवा बर्दिया
१९	बा१च२४०२	डम्मरबहादुर थापा	९८६८०२२९५०	त्रिभुवन पुस्तकालय,ककौरा, बर्दिया

क स	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नामथर	सम्पर्क नं.	एम्बुलेन्सको स्वामित्व भएको निकाय
२०	भे१झ २८६	अन्सुल थारु	९८६९९६८९१०	पदनाहा स्वास्थ्य चौकी पदनाहा
२१	भे१च९६१	कुलराम थारु	९८६९५१९१००	के.पी.पोलि क्लिनिक भुरीगाउँ

अनुसूची-६ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुको विवरणः

क्र.स	कार्यालय/निकाय	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	फोकल व्यक्ति	सर्म्पक नम्वर
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	हरी केशी	९८५८०२७१७७
२	गैसस महासंघ	विष्णु प्र तिमिल्सेना	९८५८०८१०००	विष्णु प्र तिमिल्सेना	९८५८०८१०००
३	नेपाल पत्रकार महासंघ	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४	भावुक योगी	९८५८०५०९६१
४	युनिसेफ	राजेश मगर	९८५११५९१३५	रुद्र खड्का	९८५५०५६२८६
५	विश्व खाद्य कार्यक्रम	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नमान महर्जन	९८५१०३०३०८
६	एक्सन एड् नेपाल	विष्णु पौडेल	९८५५०५४४९०	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
७	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६
८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
९	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गा कुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००
१०	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	बिरुणी थारु	९८६६८९८८९२	जितराम थारु	९८४८०५६६७७
११	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७१३	साधना थापा	९८०२५३५९१६
१२	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र वाके	लालमणी भण्डारी	९८५८०२३७१४	सुरेन्द्र व. ठकुन्ना	९८६२४६४३९०
१३	कारीतास नेपाल	खम्वसिह वस्नेत	९८४८०२०७६७	ठेगराम चौधरी	९८४८२१९५७४
१४	वेस बर्दिया	हरिद्धार थारु	९८४८३७१२०२	हरिद्धार थारु	९८४८३७१२०२
१५	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७१	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९१
१६	बाँके यूनेस्को क्लब	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३
१७	केएर नेपाल	केशव दत्त भट्ट	९८४८४२६५४५	केशव दत्त भट्ट	९८४८४२६५४५
१८	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समूह-विग्रुप	डम्बर सुनार	९८५८०६७०१५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९३
१९	असल छिमेकी नेपाल	तेज शर्मा	९८४९१२३४७८	तेज शर्मा	९८४९१२३४७८
२०	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शेषकान्त शर्मा	९८५८०८३३७०
२१	आड्रा नेपाल	तर्क थापा	९८५१२१४४३४	तर्क थापा	९८५१२१४४३४

अनुसूची-७ आगलागीजन्य विपद्को समयमा विपद् सूचना संयन्त्र

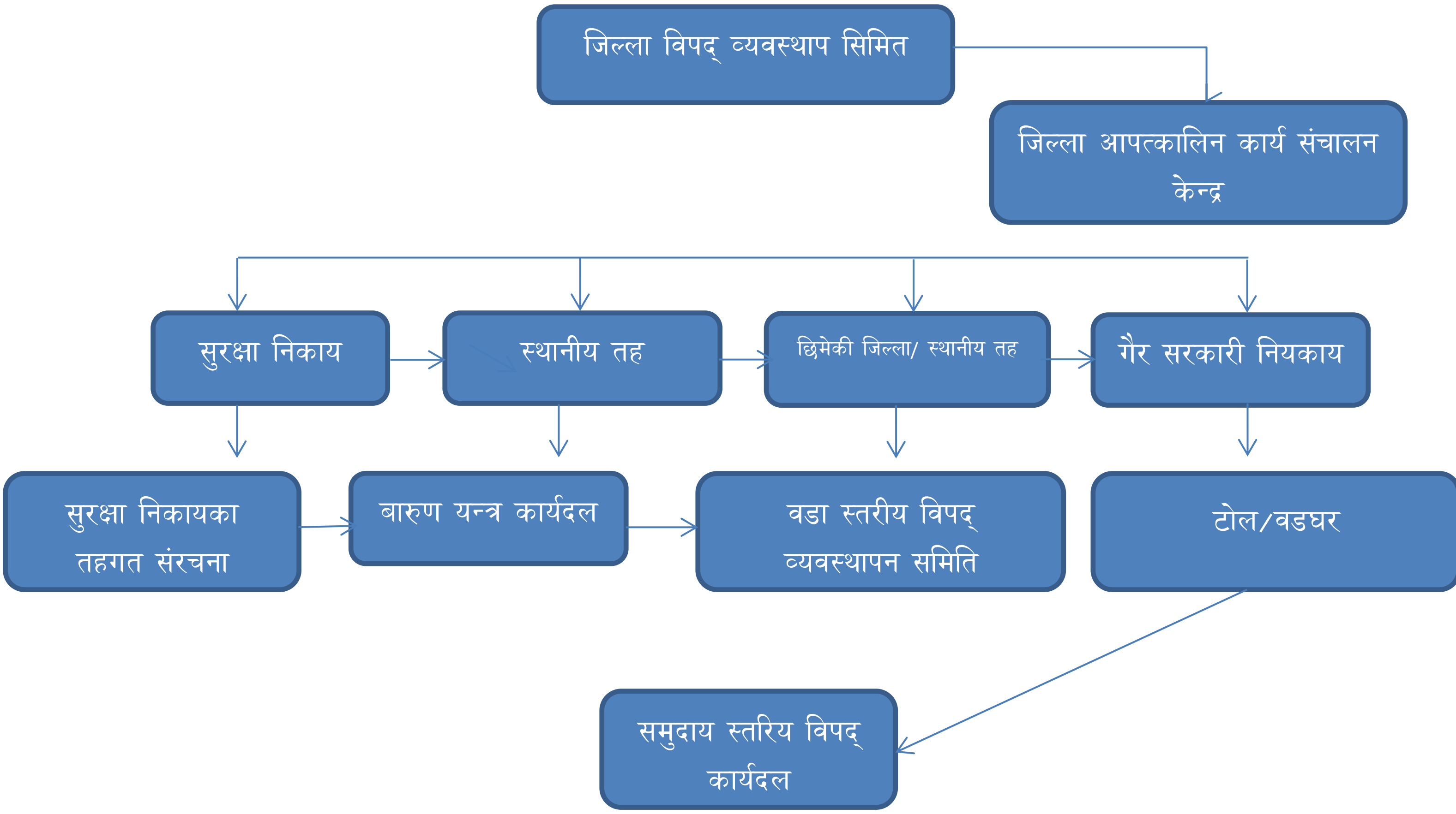

अनुसूची-८ थप जानकारी

(गोरखा पत्र अनलाइनमा प्रकाशित माघ २०, २०७८ शनिबरबाट साभार गरिएको)

अगलागी विभिन्न कारणबाट हुने गर्छ । आगलागी नियन्त्रण गर्न नेपालमा सर्वप्रथम काठमाडौंको धर्मपथमा वि.सं १९९४ भदौ ३ गतेदेखि जुद्ध वारुणयन्त्रको कार्यालय स्थापना गरी सेवा सुरु भएको हो । स्थापनाकालदेखि सञ्चालनमा रहेको यो पुरानो भवन ०७२ को भूकम्पपछि जीर्ण अवस्थामा छ । जनतालाई थप सेवा दिन काठमाडौं महानगरपालिकाले महानगरको वडा ६ स्थित रामहिटीबाट वि.सं २०७६ मङ्सिर २९ गतेबाट अर्को वारुणयन्त्र कार्यालय स्थापना गरी सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । दुवै कार्यालयमा अग्नि नियन्त्रक र कर्मचारी गरी ४२ जना कार्यरत छन् । यस्तो जोखिममा काम गर्ने अग्नि नियन्त्रकको प्रतिव्यक्ति बीमा पाँच लाख रुपियाँ रहेको छ ।

बर्दिया जिल्लामा गुलरिया नगरपालिकाले बारुण यन्त्रको खरिद गरी दमकल सेवा प्रदान गरेको पाइन्छ। द्वन्द्वको समयमा विद्रोही पक्षहरुबाट दुरुपयोग भई मर्मत हुन सक्ने गरी बिग्रिएको । पछि, गुलरिया, बाँसगढी र राजापुर नगरपालिकाले नयाँ खरिद गरी २४ औ घण्टा संचालनमा रहेका छन ।

वाटर हाइडेन्ट :

यसलाई खानेपानीको जुनसुकै प्रकारको मुख्य पाइप लाइनमा जडान गर्न सकिन्छ । मानव बस्ती बाक्लो भएको स्थानमा ५० मिटरको दूरीमा र आवश्यकता हेरी यसको जडान गर्न सकिन्छ । यसको आवश्यकतालाई ध्यान दिई करिब सय वर्षअघिको सरकारमा रहेका नीतिनिर्माताले यसको पहिलो जडान काठमाडौंबाट सुरु गरेका थिए । काठमाडौंको पानी आपूर्ति नरहेको पुरानो पाइपको माथिल्लो भागमा यसलाई अहिले पनि सुरक्षित देख्न सकिन्छ । यसको उचाइ दुईदेखि चार फिटसम्मको हुन्छ । यसबाट अग्नि नियन्त्रणका लागी पानी निकाल्न ३५ एमएमदेखि ६८ एमएम भएको मुख विभिन्न आकारमा पाइने हुँदा आवश्यकताअनुसार जडान गर्न सकिन्छ ।

काठमाडौं महानगर १३, कालीमाटी र ओमबहालमा जडान कार्य सम्पन्न भईसकेको छ । जुद्ध वारुणयन्त्रका अग्नि नियन्त्रक गगनबहादुर गुरुङ र अजय थापा भन्नुहुन्छ– सानो बाटोमा वारुणयन्त्र प्रवेश गर्न नसक्ने, सडक जाम र अन्य कारणबाट वारुणयन्त्र समयमा आउन नसक्ने अवस्थामा तत्काल वाटर हाइडेन्टबाट पानी निकाली स्थानीय स्तरबाट पनि अग्नि नियन्त्रण गर्न सकिन्छ । यो जडान गर्न बढी खर्च पनि नलाग्ने भएकाले स्थानीय स्तरबाट यसको निर्माण गर्न सकिन्छ ।

काठमाडौं उपत्यकामा मेलम्ची खानेपानीको बृहत् आयोजना निर्माण हँुदासमेत यसको निर्माणमा ध्यान दिन सकिएन । देशको विभिन्न स्थानमा निर्माण हुन लागेको र निर्माण भईसकेको खानेपानी आयोजनामा धेरै मानव बसोवास रहेको क्षेत्रमा आवश्यकता हेरी यसको जडान गर्न सके सबै स्थान सुरक्षित गर्न सकिन्छ ।

फायर एक्सटिङग्विसर

आगलागी हुनेबित्तिकै तत्काल यसको प्रयोग तत्काल गरी नियन्त्रण गर्न सकिन्छ । यसमा प्रयोग हुने

पाउडरलाई दुईदेखि १० केजीसम्मको विभिन्न आकारमा रातो सिलिन्डरमा भरेर तयार गरिन्छ । जुनसुकै प्रकारको आगलागी नियन्त्रणका लागी एबीसी पाउडर भएको सिलिन्डर प्रयोग गरिन्छ । यसलाई ग्याँस उद्योग, पेट्रोल पम्प, एयरपोट, बैङ्क तथा वित्तीय कारोबार हुने क्षेत्र, ठूला भवन, कारखाना, सिनेमा हल, रेस्टुराँ, अस्पताललगायतका क्षेत्रमा सुरक्षाका लागी तयारी अवस्थामा राखिन्छ ।

फायर सुट

अग्नि नियन्त्रकले आगोबाट शरीरलाई बचाउन यसलाई पोसाकको रूपमा प्रयोगमा ल्याउँछन् । यस्तो पोसाक स्थानीय स्तरमा समेत उपलब्ध गराउन सकेमा स्थानीय बासिन्दा सुरक्षित भएर अग्नि नियन्त्रण गर्न सक्षम हुन्छन् ।

वनक्षेत्रमा आगलागी

कतिपयले वनक्षेत्रमा आगो लगाएमा नयाँ घाँस राम्ररी पलाउँछ भन्ने गलत विचारले गर्दा जानीजानी आगो लगाउँछन् । चुरोट, बिडी खाइसकेपछि राम्ररी ननिभाएर फालिदिँदा सुक्खा मौसममा त्यहीँबाट आगलागी सुरु हुन्छ । यसलाई खाइसकेपछि राम्ररी निभाएर माटो वा बालुवाले पुरिदिनुपर्छ । वन नजिकको मानव बस्तीको भान्साबाट आगो उडेर आगलागी हुन सक्छ । वनमा सुक्खा मौसममा सुकेको रुखको हाँगा एक आपसमा घर्षण भएर प्राकृतिक प्रक्रियाबाट पनि आगलागी हुन सक्छ । वनको आगलागीबाट जङ्गली जनावर, लोपोन्मुख जडीबुटी, महत्वपूर्ण वनस्पतीलगायतको नोक्सान हुन्छ ।

पानी भण्डारण

आगलागीको समयमा आगो निभाउन कतिपय मानव बस्तीमा पानीको अभाव हुन्छ । स्थानीय स्तरमा आगलागी नियन्त्रणमा सहयोग पुऱ्याउन प्रत्येक घर र समुदायले आफूसँग उपलब्ध भाँडामा पानीको अतिरिक्त भण्डारण गरी आगलागीको समयमा सो पानीको तत्काल प्रयोग गर्नुपर्छ ।

पानीको स्रोतको संरक्षण

स्थानीय स्तरमा उपलब्ध ढुङ्गेधारा, इनार, पोखरी, कुवा, जरुवा, कुलो, ताल, पानीको मुहानको समय समयमा सरसफाइ र मर्मतसम्भार गरी आगलागीको बेलामा सहज रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसमा प्रयोग हुने आधुनिक उपकरणको आवश्यक व्यवस्था समेत गर्नुपर्छ ।

तालिम

तालिमप्राप्त व्यक्तिको काम गर्ने क्षमता उत्कृष्ट हुन्छ । स्थानीय स्तरमा अग्नि नियन्त्रण गर्न विपत् व्यवस्थापनबाट विज्ञहरूको तालिम वडास्तरअन्तर्गत स्कुल, कलेज, गुठी र विभिन्न समुदायमा उपलब्ध गराउन सकेमा आगलागीको जोखिम कम गर्न सकिन्छ । बेलाबेलामा आगलागी नियन्त्रणका लागी अभ्यास पनि गर्नुपर्छ । विद्युत् आपूर्ति भईरहेका बेलामा आगलागी नियन्त्रण गर्न विद्युत् बन्द गर्नुपर्छ, नत्र करेन्ट लाग्छ ।

कुनै पनि विषय वस्तुलाई हालको आधुनिक सञ्चारमाध्यमले जनतासमक्ष छिटो, सरल प्रभावकारी तरिकाबाट

पु¥याउन मद्दत गर्छ । टेलिभिजन, रेडियो, सामाजिक सञ्जाल, पत्रपत्रिकाबाट पनि विभिन्न सामग्रीलाई अलगअलग भाषामा निर्माण र प्रस्तुत गरी आगलागी नियन्त्रण गर्नमा सहयोग पु-याउन सकिन्छ ।

अग्लो भवन निर्माण

आवासीय क्षेत्रमा व्यावसायिक अग्लो भवन निर्माण गर्दा सो क्षेत्रमा आगलागी, भूकम्पलगायतको प्रकोपमा बढी जोखिम हुनेछ । यस्तो भवनमा विपत् व्यवस्थापन गर्नसमेत कठिनाइ हुन्छ । व्यावसायिक अग्लो भवन निर्माण गर्न स्थानीय पालिका र समुदाय मिलेर अलगै क्षेत्र छुट्‍्याइ यस्तो व्यावसायिक भवन निर्माण गर्नुपर्छ ।

राहत व्यवस्थापन

अग्निपीडितलाई राहत वितरण गर्दा भेदभाव गर्नु हुँदैन । पीडितलाई अस्थायी बसोवासका लागी तत्काल सामुदायिक र निजी स्कुल, मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च, मस्जिदलगायतको स्थानमा राख्नुपर्छ र शौचालय, सरसफाइ र सुरक्षालगायत त्रिपाल, जस्तापाता, खाद्य सामग्री, लत्ता कपडा, औषधिलगायतको व्यवस्था गर्नुपर्छ । अस्थायी बसोवासको व्यवस्था मिलाउनुपर्छ । यस बसोवासमा बढी प्रयोग हुने बाँसको उत्पादन वडा स्तरमा गर्न सकेमा अझ राम्रो हुन्छ । पालिकाको विपत् व्यवस्थापनले रेडक्रस, सुरक्षा निकाय र स्थानीय प्रशासनसँग समन्वय गरी काम गर्दा राहत व्यवस्थापनमा सजिलो हुन्छ ।

सामग्री

आगलागी नियन्त्रण गर्न आवश्यक सामग्री पिग, साबेल, कोदालो, बाल्टिन, सिंढी, डोरी, हेल्मेट, पानी तान्ने मोटर, पाइप, ड्रमलगायतका आधुनिक उपकरण आवश्यकता परेको बेला तुरुन्त उपलब्ध हुने स्थानमा राख्ने गरी स्थानीय वडा र समुदायले व्यवस्था गर्नुपर्छ ।

जुद्ध वारुणयन्त्रले २०७७ मङ्सिरदेखि २०७८ कात्तिक मसान्तसम्म आगलागी निवारण ८३ वटा, जोखिमयुक्त रुख व्यवस्थापन १८ वटा, अन्य १० वटाअन्तर्गत इनार, रिजर्भ टयाङ्की, सेफ्टी टयाङ्कीलगायतबाट मानवको उद्वार गरिएको छ । आगलागी वृद्धि हुनुको कारण घरका ठूला मानिस कामका लागी घरबाहिर जानुपर्ने बाध्यता र घरमा बालबालिकाबाट खाना पकाउने कामको जिम्मेवार हुने भएकाले अज्ञानताका कारण पनि आगलागी हुन सक्छ ।

घरमा प्रयोग हुने विभिन्न किसिमको चुलोमा बलेको आगोलाई कसरी सुरक्षित गर्ने भन्नेबारे बालबालिकालाई राम्रोसँग जानकारी दिनुपर्छ । चुलोको नजिक आगोले छिटो टिप्ने पेट्रोलियम पदार्थ, रसायन, पराल, खर(फुस), छवाली, भुसलगायतका सामान राख्नु हुँदैन । बालबालिकाले भेट्ने गरी सलाई, लाइटर राख्नु हुँदैन । आफ्नो क्षेत्रको वारुणयन्त्र, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, वडाको जनप्रतिनिधिको सम्पर्क नम्बर राख्नुपर्छ । आवश्यकता परेको बेलामा तुरुन्त खबर गर्नुपर्छ ।

जाडोको समयमा विपन्न नागरिक कपडाको अभावमा आगो तापेर गुजरा चलाउनुपर्ने बाध्यता छ र सुतेको समयमा आगलागी र मानिसलाई चोटपटकको सम्भावना हुन्छ । युवा अध्ययन, कामको खोजी र वैदेशिक रोजगारीमा घरबाट बाध्य भएर बाहिर जानुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । स्थानीय स्तरमा रहेको समुदायले

आगलागीलगायतको विभिन्न विपत्को सामना गर्नुपर्ने अवस्था छ । यसरी विभिन्न प्रकारको सुरक्षामा ध्यान दिनसकेमा देश र स्थानीय स्तरमा आउन सक्ने विपत्को सामना गरी ठूलो धनजनको क्षतिबाट बच्न सकिन्छ ।

-समाप्त-